

toplumsal özgürlük

5 TL / Ağustos 2023

Birkaç aya kalmaz emekçiler uyanır (mı)?

Mustafa Durmuş

Geçtiğimiz haftalarda emekçiler açısından en önemli konular kuşkusuz, memur ve emekli maaşlarına yapılan zamlar, Katma Değer Vergisi oranlarının ikişer puan artırılarak sırasıyla yüzde 10 ve yüzde 20'ye yükseltilmesi, bu yıl halihazırda yüzde 61 oranında artırılmış olan Motorlu Taşıtlar Vergisinin iki kat olarak alınmasına karar verilmesi ve Meclis'e gelen 1,119 trilyon TL'lik ek bütçe kanun teklifi idi. Memur ve emekli maaş zamları hesaplanırken TÜİK'in 6 aylık TÜFE hesaplaması olan yüzde 17,55 esas alındı.

(...) Devamı 6. sayfada

İktidarın örgütlenme kanalı: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Cemile Baklacı

2012'de Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun lağvedilmesi ile birlikte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kuruldu. Ardından bakanlığın ismi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak değiştirilse de bu uzun süre kalmadı ve bakanlık "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı" adını aldı. Seçim sonuçları değerlendirilirken iktidara oy veren geniş kitlelere karşı yükselen çok fazla tepkiye tanık olduk: Bunca yoksulluk varken nasıl yeniden oy verdiler?

(...) Devamı 8. sayfada

Reddet, örgütlen, mücadele et!

Seçim sonuçlarını meşru göstererek şu an yaşanan her şeyin sineye çekilmesini bekleyenler var. Hayır, kabul etmiyoruz! Ne seçimlerinizi ne de her geçen gün daha da zorlaştırarak dayattığımız bu hayatı.

Meşruluğu tartışmalı bir seçim sürecinin ardından Saray koalisyonu zincirlerinden kurtulmuş gibi bir saldırı başlattı. Ekonomik saldırı ile halkı daha da yoksullaştırırken siyasi saldırılar ile de bu yoksulluğa yapılacak itirazın önüne set çekmeye çalışıyorlar. Zamlar baş döndürücü bir şekilde hayatı cehenneme çeviriyor. Fiyatlardaki artış oranı ve hızına yetişmek artık mümkün değil. Ücretlerdeki artış ile bu zamlar karşısında ayakta kalmanın imkanı yok. Asgari ücrete yıl ortasında getirilen zam daha maaşlar hesaba yatmadan kayboldu.

İnce ince düşünülmüş kötülükler
Seçimlerden önce doğalgazı ücretsiz

kullandığına sevinen halk, bunun sırtına sokulan hançer olduğunu enflasyonun hesaplanma zamanı geldiğinde öğrendi. İşlevini yerine getiren doğalgaza da gereken zam hemen yapıldı. İnce ince düşünülmüş bir kötülükle karşı karşıyayız. İş buluyorsunuz ama iş başında ölebilirsiniz. Aldığımız maaş ölmenize izin vermiyor ama insan gibi de yaşatmıyor. Yüksek kiralar yüzünden sokakta kalan insan sayısı hızla artıyor. Ev sahibi-kiracı tartışmalarında yaşanan şiddet ölümlere de sebep oluyor. Halk artık yaşamak için vahşice bir mücadeleye itiliyor. Saray koalisyonunun yoksullaşma ile beraber dini hamleleri artırması da tesadüf değil. Bu kadar çelişkiyi ancak tevakkül eden yığınlarla yöne-

tebilirsiniz. Çocuklardan başlayarak toplumu din ile esir almaya çalışıyorlar.

Bu düzen değişmeden huzur yok

Ana muhalefet partisi sandığa gömüldüğü umutlarının peşinden gözyaşı dökerek değişimi arıyor. Değişim gücünü halk ile birlikte mücadele etmek olarak görmeyen "seçkin demokratlar" bu gücü kurultaylarda delege hesaplarında arıyorlar. Halk ise bu sırada inim inim inliyor. Emek örgütleri sanki bu yoksullaşma başka bir gezegende yaşanıyor gibisi. Ücretler düşüyor, örgütlenmenin önündeki engeller artıyor, iş cinayetleri almış başını gidiyor ne gam!

Üretimden gelen güç onlar için gittikçe uzaklaşan bir nostalji. Hayır! Direnmek ne bir nostalji ne de sonuçsuz bir çaba. Bütün sorunlarımızın çözümünü sandıkta göstermeye çalıştılar ama sandık bu mücadelenin parçalarından sadece bir tanesi. Esas olan halkın siyasete katılım yollarının açıldığı örgütlenmeler ve bunlar üzerinden yürüyecek mücadele. Bugün iktidara oy veren vermeyen herkes yoksullaşma durumu ile karşı karşıya. Sorun hepimizin. Dayatılan bu durumu kabul edilemez. Bu düzen değişmeden kimseye huzur yok. Yoksulluğu bitirmek ve bu düzeni değiştirmek için şimdi örgütlü mücadeleden başka seçeneğimiz yok.

Milliyetçilik, ırkçılık ve yurtseverlik

Vatanseverlik olarak gördükleri şey ırkçılık, sermaye severlik, faşizmle sınırlı bir evren.

Çözüm Ellerimizde

Halkımızın komünal dayanışmacı ve direngen yapısı umudumuzu ve mücadelemizi büyütüyor.

Bize Her Yer Ekofest Her Yer Direniş Alanı

Yasaklamanın ardında yatan asil gaye, umudun ve direnişin büyümesini engellemektir.

Ukrayna Savaşı "devam ediyor"

Efecan Özcan
Yaklaşık 1,5 yıldır devam eden Ukrayna - Rusya savaşı halkların trajedisi olmaya devam ediyor. Rusya bir yıldırım harekâtı ile Ukrayna'yı hızla işgal edip Kiev yönetimini devirerek kukla bir hükümet kurmayı amaçlıyordu. Ancak Ukrayna ordusunun gösterdiği direnç Kiev'in düşmesini önleyerek Rusya'yı kuzeyden çekilmeye zorladı. Rusya, Ukraynadaki Rus etnik kimliğini taşıyan Donbass halkını Ukraynalı faşistlerden kurtarma sloganıyla savaşı başlatırken, Ukrayna yönetimi de Moskova barbarlığına karşı halkı seferberliğe çağırıyordu.

(...) Devamı 9. sayfada

Kuşatmayı yarmak, dikenli yolu açmak

Halkçı seçeneğin inşası, somut taleplere dayanan, asgari müştereklerde yan yana gelebilecek; neoliberal sistemi karşısına alan, somut bir programla ve mücadele planıyla mümkün.

Juliana Gözen

Hayret edici olan 14-28 Mayıs seçim sonuçları değil. Hayret edici olan seçim sonuçlarını ya siyah ya beyaz zıtlık kategorilerine yerleştirerek, aynı anda hareket halinde olan gerçeklikleri yok saymak ve tek bir gerçekliğin üstünden tüm süreci okumak. Bütün toplumu kuşatan bir he-

gemonya üretemeyen neoliberal kapitalist sistemin ve onun ülkedeki temsilcisi faşist iktidarın, yaratmış olduğu krizler karşısında güven veren örgütsel ve politik odak yaratamayı seçim sonuçlarına sıkıştırarak okumak, hayret edici. Bu seçim sonuçlarıyla birlikte özelleştiril süreci inşa etmek ve yeni bir tarihsel sayfa açmak çokça tartışılı-

yor. Tartışalım...

Gerçekliğinden içinden geçmek

Kuşkusuz ki yeni bir tarihsel sayfa açmak, bugünün gerçekliği ile yüzleşerek, var olan tüm dinamikleri değerlendirerek, gerçekliğin yüklediği görev ve sorumlulukları üstlenerek ve onun içinden geçerek olacak. * Öyle ya da böyle gayrimeşru seçim

sonuçlarını arkasına alarak faşist rejimin inşasının hız kazandığı ve güçlendiği bir gerçektir. İktidarın yakaladığı bu mevziyi kalıcılaştırmak ve hatta ileriye sıçratabilmek için savaşı, toplumun tüm kesimlerine doğru yayacağı ve yükselteceği de bilinen bir gerçek.

(...) Devamı 2. sayfada

POLİTİKA

Şimdi bir adım öne atılma zamanı...

Kuşatmayı yarmak, dikenli yolu açmak

İşyerinde patron sendikalarının, mahallede cemaat, tarikat ve çetelerin, kamusal ve siyasal alanda iktidarın kılıcının çevrelediği kuşatmayı yarabilmek başka bir "kuşatıcı mücadeleyi" gerektiriyor.

Juliana Gözen

(...) 1. sayfadan devam

Fakat bu ileriye doğru atılma küresel çapta yaşanan çoklu kriz dinamiklerinin faşist rejimin inşasının yaratmış olduğu özgün dinamiklerle kesiştiği ve derinleştiği bir düzlemde gerçekleşecek.

* Halkın kendi talepleri doğrultusunda hareket etme kapasitesi bir kopuşla sonuçlanmasa da Gezi'den deprem dayanışma ağlarına; işçi direnişlerinden, Kürt halkının kesintisiz mücadelesine, kadınların isyanından LGBTİ+'ların hedef gösterilmesine rağmen artan mücadeleleri hareket halinde. Mesela, 3 Temmuz günü,

Hendek Katliamı'nın 3. yılında havai fişek fabrikasında ölen işçilerden olan Halis Yılmaz'ın kardeşi Mervener Yılmaz'ın şu konuşmaları da gerçek: "Bu sadece bizim ya da işçi sınıfının mücadelesi değil ki. Adalet talebi sadece Hendek'in, Aladağ'ın, Çorlu'nun, Soma'nın ya da diğer sosyal cinayet mağdurlarının değil ki... Bu yol dikenli biliyorum. Bu yolun sonunda abim de yok, onu da biliyorum. Ama ben sonucu ne olursa olsun bu dikenli yolu açıp o adalet kavuşacağım." Mervener'un konuşması emek-sermaye çelişkinin toplumsal mağduriyetler ile bağını kuran, iktidarın sermayenin temsilcisi olarak sahip olduğu tüm aygıtları patronek yana

nasıl kullandığını; deneyimin öğrettikleri ve öfkenin yaratmış olduğu bilinçle açıklarken, gitmemiz gereken yolu da gösteriyor. Mücadelenin ara bir durağı olan seçimin sonuçları aslında bu anlamıyla mücadeleye çağrıdır, sermaye iktidarının güncel evresine devrimci bir karşılık inşa etmeye açık bir davettir.

Davete icabet

Verili durumu gören, iyi değerlendiren değil; tarihsel bir özne misyonu ile verili durumu dönüştürmek için "sürekli hamle" yapan bir mücadele hattını uygulamaya ihtiyacımız var. İktidarın halkın geniş kesimlerinde mağduriyet yaratan

politikalarının kendiliğinden bir politik saflaşma ve kopuş yaratacağı beklentisi, seçim sürecinde çok iyi bildiğimiz "maddi güç ancak maddi güç ile devrilebilir" gerçeğini doğruladı.

Şimdi bu gerçekten hareket edersek, vizyonunu ülkeyi ucuz emek cennetine çevirmek için tedarik zincir ağlarını oluşturmak bükümü, bunun için "ekonomiyi rasyonel zemine" çekecek iktidarın uygulayacağı ekonomik politikalarıyla birlikte daha fazla yoksullaşmanın, işten çıkartmaların gelmekte olduğunu görüyoruz. Yaşanacak bu durumu göremek işyerlerinde, fabrikalarda artacak gerilimlerin içine sızmak, yerleşmek, işyerlerinde komite-

ler ve meclisler kurmak; verilecek her kavranın işyerlerinden uzanacak ağlarla toplumun her hücreindeki dinamiklerle bağlarını kurmak; hazırlığı buraya yapmamız gerekiyor. Uzun erimli ama esas toplumu dönüştürecek olan yol buradan geçiyor.

Sadece ekonomik bir zeminde değil, hayatın her alanını kuşatacak bir sınıf mücadelesinin inşasına soyunmaya ihtiyacımız var.

İşyerinde patron sendikalarının, mahallede cemaat, tarikat ve çetelerin, kamusal ve siyasal alanda iktidarın kılıcının çevrelediği kuşatmayı yarabilmek başka bir "kuşatıcı mücadeleyi" gerektiriyor. Çokça işaret ettiğimiz halkçı

seçeneğin inşası, bu kuşatma altında bir yandan çok büyük bir söz gibi evet. Ama bir yandan da çelişkiler ve krizler doğru müdahalelerle buluşabilirse, şu an görünür olmayan ama müdahalelerle somutlaşacak bir direnç ve hareket kapasitesini açığa çıkartacak. Halkçı seçeneğin inşası, somut taleplere dayanan, asgari müştereklerde yan yana gelebilecek; neoliberal sistemi karşısına alan, somut bir programla ve mücadele planıyla mümkün. Son olarak Mervener'un söylediği gibi "bu yol dikenli" ama dikenli yolları açmaya niyet edenler ve yürüyenler var. Şimdi bir adım öne atılma zamanı...

Solun durumu üzerine notlar

Kendi içinde boğulmaya yazgılı tartışmalardan uzak durup, durmadan yayılıp zenginleşen bir devrimci-halkçı hareketliliği açığa çıkarmalıyız.

Pelin Kahiloğulları

1- Seçimlerde yaşanan mağlubiyetle gündemimize sanki hiç yapılmamış gibi "taktik-strateji" tartışmaları giriyor. Zaten var olan birçok gerçeklik aniden yeniden keşfedilmeye çalışılıyor. Elbette, seçimler bir kez daha gösterdi ki, toplumsal gerçekliğin bir bölümü milliyetçi-mezhepçi bir gerici zeminde odaklanmış durumda, fakat yine aynı gerçekliğin diğer yanını da, ancak yoğun devlet baskısı, medya ablukası ve seçim gecesi yapılan hilelerle alınabilen bir gayrimişru galibiyet oluşturuyor. Demokratik-halkçı seçeneğin, egemenlerin seçeneklerinin dışında ve karşısında "nesnel" biçimde olgunlaşıyor, bu nesnellüğün politik-örgütsel inşası görevi ve sorumluluğu solun

omuzlarında "hala" bekliyor. 2- Gezi isyanı sonrasında yaşanan solun bir bölümünün fiilen tasfiyesi olgusu, pandeminin yarattığı içe kapanma hali ve son seçimlerle birlikte öne çıkarılan yenilgi söylemi bir araya toplanınca, sosyalist yapılar bir varlık-yokluk durumuna doğru savruluyor. Erdoğan'ın hileli galibiyetini meşrulaştıran ve oluşan sağ ağırlıklı parlamentoyu göstererek haklılığının ortaya çıktığını iddia eden yenilgi ruh hali, kimi sol güçleri panikçi biçimde ezber eylemlerle sokakta olma ya da tersinden durma noktasına getiriyor. Evet, faşizmin kurumsallaşması bir adım öne gitti, ama halk yenilmedi. Bu iki gerçeklik aynı anda devrede ve "güçlerin" hamleleri bu gidişatta belirleyici olacak.

3- İşyerlerinde patron sendikalarıyla, mahallerde ise cemaat ve dernek ağlarıyla çevrili kitleler üzerindeki iktidar hegemonyası kendiliğinden yıkılmaz. Bu hegemonya ara ara aşınıp yıpransa da karşısında bütünlüklü bir güç oluşmadığı oranda kendini sürdürebiliyor. Ancak, Erdoğanist rejim toplumun bütünü üzerinde bir meşruiyet oluşturamıyor. Yoğun bir baskı ile sokağı engellemeye çalışıyor, ama her yasak politik bir karşı çıkışa evrilime olasılığı taşıyor. 4- İktidarın ekonomi politikalarının sonucu yaşanan muazzam servet aktarımının ortaya çıkardığı yoksullaşma ve hayat pahalılığı özellikle kentlerde çok yoğun hissedilmesine rağmen "beklenen" kitlesel itiraz ve eylemsellikler yaşanmıyor. Özellikle sendikal

bürokrasinin yarattığı sendika ağlığı, işçilerin ekonomik kazanımlarının yok edilmesini hızlandırıyor. Ekonomik-politik temelde bir sınıf örgütlenmesi açığa çıkarılmadığı oranda, işçiler arasında milliyetçilik ve ırkçılık yaygınlaşıyor. 5- Gezi isyanıyla başlayan halkın ihtiyaçları doğrultusunda hareket etme hali kendi özneleşme sürecini kendiliğinden tamamlayamaz. Dönem dönem öne çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda hareket etme biçimi -kuryelerin zam talebiyle, kadınların bedenlerine ve yaşamlarına sahip çıkma zorunluluğuyla yaptığı eylemler- ortak bir politik zeminde bir araya gelemediği oranda özneleşme süreci tamamlanamıyor. Özneleşme sürecinin inşasında sosyalist yapılar,

halka-destek ile sınırlı bir durum içerisinde, halkın önünü açacak bir öncülük sürecini gerçekleştiriyor. 6- Devrimci örgütlerin, özellikle deprem sürecinde öncülüğünü yapmayı başardığı toplumsal dayanışma seferberliği üzerinden halkla kurduğu ilişki, uzun dönem sonra kitlelerin sol siyasetlere güven duymasının önünü açtı. Kitlelerde sola dönük oluşan bir güven seçim sürecinde ortaklaşma yaratılmayınca zayıfladı. 7- Daha fazla örgütlenme ve daha fazla mücadele önümüzdeki dönemin temel ihtiyacı. Görev, sokak sokak, ev ev, iş yeri işyeri kitlelerle iç içe geçme ve böylesi bir zemine ayak basarak kitlelerin ihtiyaçlarına cevap verecek dinamik bir sürekli hareket halini oluşturma! Ayrıca, yaz aylarında emek-

çi semtlerinde yapılacak halk festivalleri, çocuklarla yapılacak etkinlikler, kadın ve gençlik buluşmaları da, iktidarın inşa etmeye çalıştığı toplumsal düzen karşısında farklı bir yaşam tarzını işaret ettiği için özel önem taşıyor. Günlük hayatta şiddetin yaygınlaştığı ve olağanlaştığı bir yalnızlaşma ve çaresizlik ruh halinin karşısında yaşamın her yanını saracak yaygınlıkla inşa edilecek bir dayanışma biçimi temel zorunluluk. Kendi içinde boğulmaya yazgılı tartışmalardan uzak durup, durmadan yayılıp zenginleşen bir devrimci-halkçı hareketliliği açığa çıkarmalıyız. Şimdi yaşamın her alanında nefes alıp verme, sonra daha derinden ve daha zengin nefes alabilme ve sonra bu canlılığı süreklileştirme zamanıdır!

İki seçim arasında Emek ve Özgürlük İttifakı

Özeleştirinin pratikte teyit edilmesinin önemli bir ayağı ittifakın kurumsallaşması, ittifak paradigmasının yaşamsallaşması olacaktır.

Perihan Koca

Şiddet, manipülasyon, yalan ve hilenin belirdiği bir seçimi geride bıraktık. Muktedirler yine bildiğimiz yöntemlerle kazandılar. Ve ama elbette faturayı ana akım muhalefete kesip işimize bakmayacağız. Kendi ittifakımızın, halkın ittifakı olmaya aday olan Emek ve Özgürlük İttifakı'nın aldığı sonuçlar üzerinden bir muhasebeye girişmemiz gerekiyor. "Böyle olacağı belliydi, zaten iktidardaki suç çetesi kazanacaktı, başka türlü olmasını beklemek halkı aldatmaktır." basitliğine de düşmeden, seçimlerde neden iktidarı sarsamadık, halk güçlerinin önünü açamadık sorularına devrimci cevaplar aramamız gerekiyor. Devrimci cevaplar en radikal söylemlerle değil, güncel olana en doğru dokunuşlarla mümkündür. Mücadeleden kaçarak

değil, mücadelenin içerisinde mücadeleye yön vererek çıkabiliriz solun krizinden. Öyleyse soyut tartışma zeminlerinden, tespitçilikten, ben demiştirimci tespitçilikten güzellerinden derhal çıkılmalı.

14 Mayıs süreci

İttifakımız ne yazık ki hareket halinde olan, arayışta olan ve faşizmin tam bir başarıya ulaşmasını engelleyen bir zeminde konumlanamadı. Birinci zaaf seçimle sınırlı bir zemine oturmaktan kaynaklanıyordu. Seçim bir vuruş anıdır, ama o vuruşun gücü vuruş anıyla sınırlı değildir. İktidardaki suç çetesi etkili ve sonuçları olan bir vuruş indirebilmenin birinci koşulu o vuruşun gücünü biriktirmekten geçiyor. O vuruşun gücünü biriktirmek içinse halklaşmak gerekir. Halkın salt oyuna talip olarak ve halka "sizin gerçek

dostunuz biziz" diyerek aslında değişim için çok az şey yapmış oluyoruz. Hatta hemen hemen hiçbir şey yapmamış oluyoruz. Tek zaaf bu değil elbette. Diğer zaafı açıklayabilmemiz için konuyu uçaştırarak yukarıda söylediğimizi de inkâr etmemiz gerekiyor. Biz, Emek ve Özgürlük İttifakı olarak aslında bir seçim ittifakı da olmayı başaramadık. Çünkü

ortak bir seçim stratejisinden uzak bir çizgide hareket ettik. Son tahlilde ortaya çıkan seçime giriş biçiminin de gereğini yerine getirmediğimiz/getiremedik. Böylece seçime bir arada giren ama ortaklaşmacı anlayıştan uzak bir tarz ortaya çıktı. Bu durum bitmek tükenmek bilmeyen ve ittifakın sorunlarına gerçekçi teşhisler koymayı engelleyen bir kavgaya yol açtı

ki, halen sonu gelebilmiş değil.

Yerel seçimlerde özeleştir

Elbette bu eleştiri ve tartışmalar uzatılabilir. Ancak şu anki koşullarda süreklileşme eğiliminde olan bu tartışma ortamı bir devrimci yenilenmeden ziyade ittifakın enerjisini giderek dibe çekme potansiyeli taşıyor. Tartışmayı yeni bir pratiğin içerisine yedirerek, buradan bir yenilenmenin filizlenmesini sağlayabiliriz. Önümüzde yerel seçimler var ve yerel seçimler bizlere gerçek bir özeleştirme verme imkânı sunuyor. Yerel seçimlerin dinamiği bazı yönlerden genel seçimlerin dinamiğinden farklılık gösterir. Buradaki siyasallaşma biçimi halk güçlerini birçok bakımdan doğrudan katılıma ve özneleşmeye sevk eder. Bu potansiyel, yenilenme ihtiyacımız için ihtiyaç duyduğumuz yakıtı oluşturabilir.

Çelişkilerin derinleştiği, siyasal mücadelenin keskinleştiği ve öncülüğe soyunulması gereken yeni bir aşamaya gelmiş bulunuyoruz. Emek ve Özgürlük İttifakı nesnellüğün yarattığı tarihsel bir kazanım olarak ortaya çıktı. Ve seçimlerin ardından ne kadar kritik ve yerinde bir strateji olduğu yine aynı nesnellik tarafından teyit edilmiş olsa da, ittifak stratejisi doğru taktiklerle işlevlendirilemedi. Özeleştirinin pratikte teyit edilmesinin önemli bir ayağı ittifakın kurumsallaşması, ittifak paradigmasının yaşamsallaşması olacaktır. Şimdi ittifakımızı darlaştıran tartışmaları bırakıp, yerel seçimlerden yenilenmiş, büyümüş ve halkın içlerine kök salmış bir biçimde yenileme zamanı. Şimdi Emek ve Özgürlük zamanı.

POLİTİKA

Faşizmin kurumsallaşmasını engellemenin yolu örgütlenip geniş tabanlı ve aktif bir direniş cephesi oluşturmaktan geçiyor.

CHP'de değişimin yönü

CHP değişim sancılılarıyla kıvraniyor. Değişim sonunda neyi getirecek? Kozasından çıkan bir kelebek mi yoksa Gregor Samsa gibi varoluşsal acılar çeken bir hamam böceği mi?

Haluk Koşar

Seçim öncesi CHP'yi dizayn etme amacı taşıyan operasyon, 6'lı masayı Erdoğan'ın bir sene önce "Bu ülkenin en büyük açığı demokrasiyi içselleştirmiş, milletin değerleri ile barışmış, yerli ve milli muhalefet açığıdır" çizgisinde hizaya sokmuş oldu. Ve seçim sonrası Akşener, Saraçhanede yarım kalan hamlesini eline geçen ilk fırsatı tamamladı. Etrafı "yerli ve milli muhalefet"ten oluşan köpekbalıkları ile çevrili CHP artık okyanusta bir salın üzerindeki kazazededir. Kurtuluşun anahtarı ise geminin neden battığıdır.

Sağ taraf şarmpol

Restorasyon manifestosuyla girdiği seçimlerde popülist sağ propaganda ile ne sermayenin ne de halkın güvenini kazanabilen CHP şimdi değişim için

kolları sıvıyor.

Nedir bu değişim?

Ortada izlenen temel yaklaşımın eleştirisi ya da özleştirisine dair yaprak kımıldamıyor.

Anlaşılan o ki; değişim sermayenin ihtiyaçlarına uygun bir şekilde toplumsal ilişkilerin en iyi kimin liderliğinde düzenleneceği bir başkanlık yarışı.

İkinci turda direksiyonun iyice sağa kırılması ile şarmpole yuvarlanan partinin buradan nasıl çıkarılacağı gündem dahi değil. Liderlik için öne çıkan isim Akşener eliyle düzenlenen operasyonun prenslerinden İmamoğlu. O da şimdilik sadece "değişim"den bahsediyor ama bu değişimin programı netleşmediği için partiyi götürmek istediği istikamet belirsiz.

Değişimden bahseden herkes üç aşağı beş yukarı aynı yuvarlak sözleri kullanıyor; Demokrasi, adil bir bölüşüm, özgür

bir toplum. Söylemlerin altı bu değişimi sağlayacak maddi temellerden yoksun.

Yarış sağdan devam ediyor. Tunç Soyer'in liberal gönülleri okşayan "İzmir Duruşu" metninin ardından ilk icraat Arapça tabelalarını sökülmesi. Keza CHP lideri de el yükselterek Zafer Partisi'ni partiye

monte etmeye soyunuyor.

Ne söylemler ne de eylemler halkçı-demokratik bir seçeneğe yöneliyor.

Yarım kalan yürüyüş

CHP için gerçek bir değişime en yakın an 2017'deki Adalet Yürüyüşü ile yaşanmıştı. CHP, iktidarın saldırılarına

karşı sokağa inmiş fakat uygun kanalları bulan halk güçleri bir anda partiyi gelenekleri dışına taşımıştı.

CHP'nin o günlerde halk hareketiyle kurduğu canlı bağın sistemin temellerini sarsma olasılığı gerçek bir iktidar değişikliği için bugün CHP'deki değişimin de kiblesini gösteriyor.

Seçim sonuçlarının meşruluk zeminini Adalet Yürüyüşü ve 2019 yerel seçimlerinde yaşanan kırılmayı sağlayan güç alanının bugün kalıcı ve aktif bir biçimde inşa edilememesiyle birlikte düşünmekte fayda vardır.

"Dataizm" de bir yere kadar

Anket sonuçları iktidarın değişeceğine dair büyük bir beklenti oluşturmuştu.

Ama halkı özneleştirilecek güvenin yapılanmasına dair ortada bir emare olmayınca "Big Data" iktidarın devlet imkanlarıyla

yonttuğu ve ucunu milliyetçilikle sivriltiltiği değneğiyle patlatılan büyük bir balona döndü.

Bütün bir seçim sürecinin datalar üzerinden yürütülen sistem değişikliği analizleri buz gibi bir gerçeğe çarptı:

Sisteme karşı örgütlenip geniş tabanlı ve aktif bir direniş cephesi oluşturmadan faşizmin kurumsallaşmasına engel olmak mümkün değil.

CHP'deki değişim arzusu halkın gerçek gündeminden ve bu gündemi halk güçlerinin değiştirici gücüyle buluşturmaktan oldukça uzak.

Kılıçdaroğlu'nun ittifak arayışları sağın en ırkçı kesimlerine kadar uzanırken başkanlık yarışına soyunan olası isimlerin hepsi restorasyonculuğun birer sözcüsü.

Bu halyle CHP değişim istiyor ama bu değişim halka doğru değil.

Milliyetçilik, ırkçılık ve yurtseverlik

Onların vatanseverlik olarak gördükleri şey aslında geleceği olmayan ve insanlığı korkunç yıkımlarla tehdit eden ırkçılık, sermaye severlik, faşizm ile sınırlı bir evren.

H. Durkal

14 Mayıs seçimlerinin ardından yapılan yorumlarda milliyetçi oylardaki artış, en çok değinilen konulardan birisi oldu. Seçim sonuçlarında, özellikle MHP'nin aldığı oy oranlarında bir manipülasyon yapıldığı çok barizdi. Kimi Kürt illerinde MHP'nin oylarındaki artış oranının gerçek hayatta mantıklı bir açıklaması yok. Cumhuriyet İttifakı'nın oy kaybını telafi etmenin bir yolu olarak buralardaki oyların bir biçimde yükseltildiği anlaşılıyor. Yine de birkaç puanlık şişirmeyi bir kenara bırakırsak, milliyetçi partilerin belirgin bir

yükseliş ivmesi yakaladığını söyleyebiliriz. Evet, bir koldan milliyetçi partiler çeşitlenirken diğer koldan sahip oldukları toplumsal destekte de gözle görülür bir artış var.

Savaş, göç ve ırkçılık

Dünya tarihi kötü bir roman gibi ilerliyor. Kapitalist krizler her coğrafyayı alt üst ediyor. Bir yandan ekonomik çöküş, diğer yandan sosyal çöküş bir arada gidiyor. Özellikle küresel düzeye yayılma eğiliminde olan savaşlar ve ekolojik kriz milyonlarca insanın yaşadığı yerleri terk etmesine neden oluyor. Bu göç eğilimi yıldan yıla artan bir eğilim. Krizlerin

neden olduğu göçler görece daha istikrarlı bölgelere doğru oluyor doğal olarak. Coğrafyamız da kuzeyden ve güneyden savaş coğrafyalarıyla kaplı olduğundan ve doğrudan bu savaşlara müdahil olduğundan göç alan bir ülke konumunda. İçerideki ekonomik kriz koşullarıyla göçmenlik olgusu birleşince güçlü bir milletçi hegemonyanın da koşulları oluşuyor. Etkili halkçı/yurtsever bir siyasal hareketin yokluğuyla da birleşen bu olgular milliyetçiliği yükselterek kendilerine siyasal alanda yer açan milliyetçi ve ırkçı politik figürlerin yükselişine zemin hazırlıyor.

Eskiye özlüm

Ümit Özdağ, Meral Akşener, Sinan Oğan, Devlet Bahçeli, Yavuz Ağralıoğlu... Egemen sınıfların siyasal yelpazesinin milliyetçi kanadı bu figürlerin hareket alanlarını arttırmaları yoluyla genişliyor. Türkiye kapitalizminin krizinin en çok etkilediği kesimlerden olan alt-orta sınıfların eski günlere duydukları özlemden kaynaklı öfkeyi milliyetçi, ırkçı ve şoven söylemlerle örgütleyiyorlar. Ülkedeki mültecilerin gelip Türklerin işlerini ellerinden aldığına, kadınlara karşı şiddet suçu işlediklerine, Türk kimliğini ikinci plana attıklarına

ve tüm bunların sonucunda da ülkede "Türk'üm" demenin utanılacak bir şey haline geldiğine dair propagandalar Türkçülüğün temel argümanlarını oluşturuyor.

Yurtseverlik ve ırkçılık

Bahsi geçen tüm milliyetçi figürlerin seçim dönemindeki koltuk ve çıkar hesapları, onların "Vatan elden gidiyor" yaygınlığının arkasına gizlenmiş gerçek yüzlerini ortaya koyuyordu. Yurtseverlik elbette her biri NATO ve CIA ve hatta kimileri de Rus gizli servisi tedrisatından geçmiş olan bu milliyetçilere kalmadı. Onların vatanseverlik olarak

gördükleri şey aslında geleceği olmayan ve insanlığı korkunç yıkımlarla tehdit eden ırkçılık, sermaye severlik, faşizm ile sınırlı bir evren.

Bunun yerin alması gereken yeni yurtseverlik ise ancak ve ancak sosyalistlerin evreninden beslenebilir. Eski yurtseverlikten geriye bu ırkçı dünyadan başka bir şey kalmadı. Bu ülkede hayatın yeniden üretimine katılan herkesi yurttaşlık bağı altında buluşturan, her bir yurttaşın kimliğini olduğu gibi kabul eden, sınıfsal kardeşleşmeye dayalı bir yurtseverlik anlayışı inşa etmeliyiz.

Erdoğanist İslam kimin İslam'ı?

Önümüzdeki süreçte herhangi bir isyanı engellemek için ülke içerisinde uygulanacak şiddetin yanı sıra (Erdoğan'ın iyi hatipliği aracılığıyla) İslami söylemin (ve cemaatlerin) de yoğun olarak kullanılacağı görülüyor.

Hasan Feramuz

Erdoğan, iktidara ilk geldiği günlerde kopuştuğu İslamcı "Milli Görüş" hareketinden farkını vurgulamak ve "öcü" olmadığını göstermek için sürekli "muhafazakarlık" kavramını kullandı. AKP/Erdoğan iktidarını meşrulaştırmak ve çıkarlarını korumak doğrultusunda İslami kavramların eklenmesiyle muhafazakarlığın yerini zamanla İslam'ın Erdoğancı bir yorumu aldı. Ve bu yorum dört başı mamur bir doktrin olmaktan çok zamana, mekana ve iktidar gücüne göre değişen esnek ve "güncellenebilir" bir ideolojimsi halini aldı.

İslam'ın yorumları

Hız. Muhammed'e ilk vahiy

gelmesinden sonra İslamiyet'in başlangıç döneminde komünal öğeler baskın olmuş ve Kur'an'ın ilk bölümlerinde de bu kendini göstermişti. Fakat Mekke'nin fethinden itibaren "zenginliğin" de artmasıyla birlikte İslamiyet'te ve dolayısıyla Kur'an'da "medeniyete" geçişi sağlayacak şekilde "zenginliğin" ve "sınıfsallığın" meşrulaştırıldığı söylemler giderek artmıştır. Kimi İslami yorumlar İslam devletlerinde hükümdarların ve kimi insanların zengin olmasının gerekli ve meşru olduğunu kitlelere kabul ettirmeye çalışırken İsmâillik, Karmatilik, Alevilik vb. kimi yorumlar da buna karşı gelerek İslam'ın eşitliğin, kardeşliğin ve barışın dini olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bu dünyanın imtihan yeri oldu-

ğunu vurgulayan İslami yorum, kimilerinin zenginlikle kimilerinin de yoksullukla imtihan edildiğini belirterek "isyanı" yasaklar. Dolayısıyla alın teri kurumadan

verilen her ücret emekçinin hakkının tam karşılığıdır, isyan edilmemelidir.

Halkın edilgenleştirilmesi

İslam'ın bu yorumu sadece

söylemde kalmaz, pratikle de tahkim edilir. Burada da yurttaşına sosyal hak güvencesi veren modernist devletin yerine tebaasına sadaka sağlayan İslami devlet devreye girer. Devlet zenginlerin yardımseverliği ve verdikleri zekatlar sayesinde herkesin ihtiyacını karşılar. Böylece zenginler yoksullar nezdinde meşrulaşır, işçiler ve emekçilerin hakkını talep ederek alabilen "özne" olmasının önüne geçilerek nesneleşip edilgen olması sağlanır. Devlete ek olarak çeşitli ihale ve desteklerle palazlandırılan cemaatlerin de ihtiyacı duyulan eğitim, sağlık vb. hizmetleri vermesi karşılığında müritler (ve gerektiğinde iktidarı koruyacak militanlar) edinmesi sağlanır. Dolayısıyla emekçilerin ve

yoksulların pastadan aldıkları payın önemli oranda azalacağı önümüzdeki süreçte herhangi bir isyanı engellemek için ülke içerisinde uygulanacak şiddetin yanı sıra (Erdoğan'ın iyi hatipliği aracılığıyla) İslami söylemin (ve cemaatlerin) de yoğun olarak kullanılacağı görülüyor. Kapitalizmin krizinin şiddetli bir şekilde kendini göstereceği sınıfsal zeminde ortaya konulacak ve büyütülecek praksis, bu baskıyı karşılamak açısından oldukça yaşamsal bir niteliğe sahip olacaktır. Bu praksisle birlikte halkların ve inançların kardeşliği şiarının yanı sıra İslam'ın halkçı yorumunun biçimlendiği bir mücadele hattı sergilendiği takdirde Erdoğan'ın "yeni" dönemi beklenilenden kısa sürebilir.

POLİTİKA

Oğuzhan Kayseriliolu

Seçimler, en çok da seçim gününde yaşanan hilelerle meşruluğunu yitirmiştir.

Seçim sürecinde neler oldu?

Seçim sürecinde bir dizi yasa dışı suç işlenmiştir, seçim günü binbir hile yapılmış, seçim sonuçlarının sayımı binbir oyunla yürütülmüştür.

Seçim kampanyası süreci, seçimin kendisi ve sonuçları ve nihayet hepsiyle ilgili yapılan yorumlar bütünlüklü bir değerlendirmeyi talep ediyor. Yaşanan süreç, "faşizmin kurumsallaşması" diye adlandırığımız sürecin devletin içinde kazandığı alanları netçe gösterdi. Netlik, esas olarak iktidar alanı, sistem içi muhalefet ve halk güçlerinden oluşan tarafların hareketleriyle zaman içinde yapılaşan faşizmin kurumsallaşması sürecinin günümüzde ulaştığı durumun, kapsayabildiği alan ve yapabileceği kapasitesinin pratikçe ortaya çıkmasıdır. Halk, seçim sürecinde yaşa-

nanlar üzerinden, yüksek bir siyasal bilinçle değil ama "sezgisel" düzeyde devlet, faşizm, sistem içi muhalefet, seçimler...

vb. üzerine bir olgunlaşma yaşamıştır. Faşizm güçlü bir zeminle desteklenmesine de inisiyatifi-

ni güçlendirmiş. Halk moral kaybı yaşasa da yenilmemiştir. Devrimci güçlerse, deprem sürecinde kazandıkları siyasal inisiyatifi kaybetme riskiyle yüzleşmektedir. Seçim sürecinde bir dizi yasa dışı suç işlenmiştir, seçim günü binbir hile yapılmış, seçim sonuçlarının sayımı binbir oyunla yürütülmüştür. Organize olmuş ve devletin imkanlarını rahatça kullanan bir güç aslında olmayan-ölü/yaşlı/sahte seçmenlere oy kullandırmış, 4 milyon civarında seçmenin olduğu sandıkların oyları tümüyle denetimsiz ortamda "sayılmış", bir biçimde sayılan oylar "kaydırılarak" uygun partilere geçirilmiş, Kürt

ili Siirt'te MHP oy patlaması yaşamıştır...vd. 14-28 Mayıs seçimleri ve sonuçları

Öyle anlaşılıyor ki, devlet kendi krizini çeteleşerek çözüme konusunda kararlıdır. Böylesi bir yönelişin yaratacağı olağanüstü güçlükler rağmen neredeyse bütün devlet fraksiyonlarının aynı noktada ortaklaşmalarından, başka bir yol bulamadıklarını anlıyoruz.

meşru değildir. Gerçeklik budur. Ama aynı zamanda "YSK'nın açıkladığı seçim sonuçları" ve

bu sonuçlar üzerinden yürütülen propagandalarla önceden bilinçlice hedeflenen bir gerçeklik yaratılmıştır ve bu da tümüyle gerçektir, üstelik günümüzde hakim-geçerli-içinde olduğumuz olan gerçektir. "Atı alan Üsküdar'ı" bir kez daha geçmeyi başarmıştır. Çıplak devlet gücü kendi iradesine uygun bir gerçeklik yaratmıştır. Seçim sonrasında iktidar güçleri (içinde gizleyemedikleri bir ürkeklik de olan) zafer havasındayken, Millet İttifakı (Mİ) dağılmış, CHP iç kargaşaya yaşamaktadır.

Faşizm, Şiddet ve Hile

Hile yapılarak elde edilen sonuç, ülkedeki milliyetçi-dinbaz/mezhepçi devlet ve toplum gerçekliğinin gücünü görmemizi engellemez.

Seçim süreci, bütün aşamalarında olup bitenler yüzünden meşru değildir, seçim sonuçları da özellikle YSP/Kürt oylarında azalma ve MHP oylarında artma yönünde bükülmüştür. Elbette, hile yapılarak elde edilen sonuç, ülkedeki milliyetçi-dinbaz/mezhepçi devlet ve toplum gerçekliğinin gücünü görmemizi engellemez. Yine, sosyalist sistemin yenilgisinin ve kapitalizmin güncelliğinin yarattığı yeni gerçeklik üzerinden kendisini yeniden yaratamayan sosyalist güçlerin tasfiye düzeyinde sonuçlar yaratan ağır zaafalarını görmemizi de engellemez. Ve nihayet, Öcalan'ın "radikal demokrasi" paradigması üzerinden ürettiği HDK-HDP örgütsel hamlesinin HDK bölümünü fiilen tasfiye ederek toplumsal alanı boşluğa itip yayıflatırken, sadece HDP'yi ve kişileri parlatan ve bağlı olarak mücadeleyi egemenlerin parlamentosundaki sonuçsuz didişmelere sıkıştırılan yasal alandaki Kürt siyasetçilerinin oldukça ağır zaafalarını görmemizi de engellememelidir. Ancak, şurası önemli ki, bu zaafalar seçim sürecinde ortaya çıkan yeni gerçekler değildir. Uzun yıllardır var olan, yıkıcı sorunlar üreten zaafalardır. Halk güçlerinin ayakta kalıp yaşayabilmek için yaşamın birçok alanında yürüttüğü mücadelelerin yakıcı ihtiyacı olan "siyasal öncülük", işte tam da bu

zaafalar yüzündendir ki, "öncülük" değil ancak "halka hizmet-destek" düzeyinde yürütülebilir. Seçim sonuçlarıyla ilgili değerlendirmelerde ağır basan görüş, za-

ten var olan "solun krizi" gerçekliğinin yarattığı zaafaların sanki "yeni" olgularmış gibi ele alınmasıyla yola çıkıyor. İkinci adımda, bu zaafalar seçim sürecinin kendi somut gerçeği üze-

rinden değil, devletin/iktidarın yaratıp dayattığı "hileli" gerçeklik üzerinden değerlendiriliyor. Ve son adımda, "yenilgi" söylemi bağıra çağırıyor, "yenilgi odaklı", "yenilgili bilincin" sinsice sızdığı bir söylemle dillendiriliyor. Böylesi değerlendirmeler, zaafaları aşma değil, zaafaları büyütme ve zaafalarda boğulma eğilimini öne çıkarıyor. Tekrarlayalım, seçimler, yoğun devlet baskısı, medya ablukası, parlatılan yalanlar ve en çok da seçim gününde yaşanan hilelerle meşruluğunu yitirmiştir.

Yaşanan seçim sürecinin meşru olmadığını özellikle vurgulamayan değerlendirmeler tek yanlıdır ve iktidar alanındaki belli güçler tarafından keyfi olarak belirlenip YSK tarafından açıklanan seçim sonuçlarını meşrulaştırmaya yaramaktadır.

Seçim gerçekleri

Seçimlerle ilgili iki gerçek vardır. Seçim sürecinde yaşanan gerçek, kaybeden Erdoğan ve MHP'dir. Şimdi içinde olduğumuz gerçek ise, iktidar/devlet tarafından yapılandırılarak zorla dayatılan gayrimişru ama egemen gerçekliktir. Tek yönlü değerlendirmeler, iktidarın faşizmi kurumsallaştırma sürecine destek olmaktadır. Önceki "Atı alıp Üsküdar'ı geçen" Erdoğan'ın o zamanki panik ve korkuyla karışık malum portresinin yerini, şimdi hiç de saklanmadan yapılan hilelere rağmen mağrur ve güçlü görünüm veren Erdoğan vardır. Hamle üstünlüğünü kazanmıştır, hiç vakit

kaybetmeden Millet ittifakını bölmeye, CHP'yi çözüp-dağıtmaya, Kürt hareketine ve sosyalist güçlere devlet şiddeti uygulamaya başlamıştır. "Yenilgicilik"; gerçekliğin karmaşası ve sertliğinin baskısı altında "İleriye kaçan oportünizm" ve onun çok parlak söylemlerle dillendirdiği "ülmatomcu-otzovist" çizgi üzerinden; ve pratik siyasetin/siyasal alanın matematiksel olmayan ve içinde şiddet ve hileler de olan çok sayıda girdi tarafından ucu açık bir hareket olarak gerçekleşen özgün yapısına uzak olan akademisyenler üzerinden inşa ediliyor.

İktidar koalisyonunun faşizm dayatmasının güç kazandığı koşullarda yaşıyoruz. Yaşamın her alanına ve anına şiddet, demagoji ve hileyle müdahale edildiğini, mücadelenin bunların içinde ve bunlara rağmen yapıldığını unutmamak gerekiyor.

POLİTİKA

Toplumsal Özgürlük Partisi Hatay İl Sözcüsü Hasan Özgün:

“Kazanmaktan başka bir çarenin olmayışı umudumuzu ve mücadelemizi büyütüyor.”

6 Şubat depremlerinden en fazla etkilenen illerden birisi Hatay. Deprem yıllardır Arap Alevi toplumu üzerinde yürütülen asimilasyon politikalarını derinleştirmek için iktidar cephesine büyük bir fırsat sundu. Hatay'daki durumu, yaşananları ve yapılan çalışmalarını Toplumsal Özgürlük Partisi Hatay İl Sözcüsü Hasan Özgün ile konuştuk.

İktidar deprem sonrası Hatay'da ne yapmak istiyor?

Deprem öncesi başta Arap Alevi halkı olmak üzere buradaki kültürel çoğulculuğu, buradaki farklı etnisiteleri ve bunların oluşturduğu kent yaşamını dağıtmak, asimile etmek için yıllardır sürdürülen sistematik bir asimilasyon politikası vardı. Nitekim deprem gününde bunun faturasını çok acı bir şekilde yaşadık. Deprem günü yıkımın en yoğun olduğu mahallelere baktığımızda yıkımın sınıfsallığını ve bu yıkımların etnik ve kimlik ötekileştirmesi üzerinden kamu hizmetlerinden mahrum bırakılmanın sonucu olduğunu da görmek mümkündür. Birkaç gün sonra şehre ulaşan devlet güçleri görüntü vermenin ve güvenlik gösterisi yapmanın çok ötesine geçemedi. İş makinelerinin gönderilmemesi, su, tuvalet, gıda gibi temel ihtiyaçların karşılanmaması, depremden haftalar sonrasında bile çadırların sağlanmaması, ceset torbalarının bile gönderilmemesi aslında bundan sonra izlenecek yolla ilgili büyük ipuçları veriyordu. Temel ihtiyaçlar karşılanmazken ikinci gün dikkat çekici bir gelişme oldu. Devlet hızla özellikle depremin çok yıkıcı olduğu Alevi bölgelerinde şehir dışına çıkma çağrısı yaptı. Şehir dışına çıkacaklar için ücretsiz otobüs, uçak, ücretsiz pansiyon, otel ayarlandığı açıklandı. Yani şehirde güvenli yerlerde çadır kentler kurmak yerine bir nüfus hızlı bir şekilde o travmanın ağır etkisiyle ve bilinçli bir şekilde panik de yaratılarak şehir dışına taşınmaya çalışılıyordu.

Halk ne düşünüyor bu durumla ilgili?

Bu durum şehirde demografik yapı değiştirilmeye mi çalışılıyor kaygısını yarattı. Ve bu şehrin bütün bileşenleri tarafından yüksek sesle dile getirilmeye çalışıldı. Maalesef sonraki süreçlerdeki gelişmeler bu kaygıyı oldukça güçlendirecek nitelikte. Buna karşılık bilimsel ve toplumsal bir kaygıyla kenti yeniden inşa etmek yerine henüz daha enkazdan insanlarımızı kurtarmaya çalışırken iktidar ve iktidara yakın holdingler, şirketler şehrin yeniden

inşaat rantına nasıl dönüştürüleceğinin planlamalarını yapmışlar. Henüz daha depremin üzerinden haftalar geçmiş olmasına rağmen yüz binleri bulan konut planlamaları, bunların peyzajları ve her türlü altyapı planlamalarının ve ihalelerinin tamamlandığı söylendi. Oysa bu sürecin içerisinde TMMOB yok, halk yok, bilim çevreleri yok. Şehrin bileşenleri yoktu.

Bu durumu nasıl yorumluyorsunuz?

Bu alelacele yangından mal kaçırır gibi geliştirilen tavrın arka planında iki temel gerçeklik yatıyor. Bir tanesi şehri yeniden sermayenin rant paylaşım alanına dönüştürmek. İkincisi ise uzunca bir süredir devletin ve siyasi iktidarın kendisi için sıkıntılı olarak gördüğü kentin kültürel ve demografik bileşimini değiştirmek. Bu kapsamda önce şehir merkezinde tarihi Antakya bölgesi diye bilinen bölge riskli ilan edildi. Oradaki dönüşüm devlet tekeline alındı ve şu an orada ne yapılacağını, nasıl yapılacağını bilen kimse yok. Süreç şeffaf yürütülüyor. Bakan çıkıp orayı cazibe merkezi yapacağı tarzında bir açıklama yaptı. Ve bu tabii ki bütün Hataylıları tedirgin ediyor. Çünkü açıklamaların ardından plazalar, iş merkezleri, AVM'ler geliyor. Bunu Sur'da, Galatapor'ta ve Türkiye'nin birçok yerindeki dönüşümlerde gördük. Geri kalanların yaşadığı mahallelere, köylere, nispeten yıkımın daha az olduğu yerlere ise uyarılara, karşı çıkmalara rağmen asbestli molozlar yerleşim alanlarının içine dökülüyor. Samandağ'dan Serinyol'a Harbiye'ye kadar.

Şu an şehirde durum nasıl?

Şu anda şehirde su yok ve su sorunu çözülüyor. Eğitim yok, eğitim sorununun çözümüne dönük herhangi bir açıklama yok. Hastane yok. Tek işleyen hastane, şehir merkezine yaklaşık iki buçuk saat mesafedeki Dörtüol ilçesinde çok

düşük kapasiteli bir ilçe hastanesi. Toplu taşıma yok. Ve bunlar bizce bilinçli bir şekilde giderilmiyor. İnsanların hayatı daha çekilmez bir hale getirilerek göç etmeleri, şehri terk etmeleri isteniyor. Acele kamulaştırma ve istimlak kararlarıyla özellikle Alevi nüfusunun yoğun yaşadığı köyler, oradaki evler, zeytinlikler, tarım arazileri halkın elinden alınıyor. Antakya'nın periferisinde bulunan Orhanlı köyünden Serinyol'a kadar Dikmece, Gülderen, Karaali'yi de kapsayan bu hattaki köyler boşaltılmaya çalışılıyor. Açık bir şekilde burayı terk edin deniyor. Burada sayısı milyonları bulan zeytin ağaçlarının yok edilmesi, insanların yaşam alanlarının ve tarım arazilerinin ellerinden alınması artık burada kalmak için hiçbir gerekçenin bırakılmaması anlamına geliyor. Aynı şekilde daha ova tarafında bulunan kimi yerlerdeyse konteyner kentler, geçici konutlar inşa etmek gerekçesiyle halka sorulmaksızın, resen geçici istimlak yapılıyor. Bunlar karşılığında insanlara belirsiz bir tarihte ödeme yapılacağı söyleniyor ve ne kadar süreli-ğine istimlak

Çözüm Ellerimizde

Parti olarak meselenin çözümüne dönük yerinde dönüşümün gerçekleşmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ve bu yerinde dönüşümün kentin bütün bileşenlerinin, başta meslek odaları olmak üzere bütün demokratik kitle örgütlerinin ve bilim çevrelerinin iç içe olduğu şeffaf, toplumsallaştırılmış bir tartışma süreciyle gerçekleşmesi gerekiyor. Kentin yeniden inşasının mahalle dokusu, yapısı ve kültürü, şehrin tarihsel ve kültürel dokusu, demografik yapısı, ekolojik yapısı korunarak ve güçlendirilerek bir bütün olarak halkı merkeze alan yeni bir şehir planlaması, şehir örgütlenmesi inşa ederek yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

edildiği açıklanıyor. Dolayısıyla insanlar ellerindeki en son geçim kaynağını da kaybetmiş oluyorlar.

Amaç ne peki?

Şehrimizi boşaltmamız, burayı terk etmemiz isteniyor. Sebebi ise burayı muazzam bir rant ve paylaşım alanına dönüştürmeye çalışan sermaye gruplarına, holdinglere ayak bağı olmamız. Bir diğer amaç ise sermayenin bu hareketine sıkıntı yaratmayacak ve belki de bekçilik edecek yeni bir demografik planlamanın sağlanması. Yapı malzemelerini, yapı teknolojilerini, yapı yöntemlerini depreme uygun bir şekilde dönüştürmek yerine şu anda yapılan yeni imar alanları, yeni imar sahaları açarak oralara betonarme TOKİ kentleri inşa etmek. Bu da sadece şimdi yaşam alanlarını, tarım alanlarını ve zeytinlikleri yok etmekle kalmayacak. Aslında olası başka depremlerde de yeni yıkımları beraberinde getirecektir.

İktidarın bu politikalarına karşı Hatay'da nasıl bir mücadele sürüyor?

Bütün bu uygulamaların üzerine bir de insanlar giremedikleri evlerinin binlerce liralık elektrik ve su faturalarıyla karşı karşıyalar şu anda. Her gün yeni bir soruna uyanıyoruz. Ama buna karşı da neredeyse Hatay'ın her yerinde tepkiler, direnişler örgütleniyor. Molozlara karşı Samandağ başta olmak üzere birçok yerde halkın direnişi söz konusu. Acele kamulaştırmalara, istim-

laka karşı başta Dikmece ve Gülderen olmak üzere bütün bu köylerde bir direniş örgütleniyor. Halk bir araya geliyor, örgütleniyor. Geçici istimlaklara karşı başta Güzelburç, Karaçay olmak üzere birçok yerde tepkiler yükseliyor. Faturalara karşı neredeyse bütün Hatay'da faturaları ödemeyeceğiz, ödemiyoruz diyen halkın yükselen sesi var. Halk içme suyu sıkıntısını devrimcile-

rin, sosyalistlerin öncülüğünde kurulan dayanışma ağlarıyla gidermeye çalışıyor. Mücadele, direniş ve dayanışma iç içe geçmiş bir şekilde. Eğitim sorununu sosyalistlerin öncülüğünde gönüllü ekipler gençlerle, çocuklarla eğitim alanları oluşturarak çözmeye çalışıyor. Şu anda Hatay'da yürüyen bir yaşamsal faaliyet varsa bu tamamen kurulan dayanışma ağları sayesinde yürüyor.

Toplumsal Özgürlük Partisi Hatay halkına ne söylüyor?

Toplumsal Özgürlük Partisi olarak biz depremin ilk saatlerinden itibaren burada bütün mahalleleri, yıkımın en yoğun olduğu yerleri gezip ilk müdahalelerimizi gerçekleştirdik. Zaten buranın yerlisi olmanın da avantajıyla hızlıca sahaya hakim bir pozisyon aldık ve belli noktalarda koordinasyon merkezleri oluşturduk. Enkazlara müdahale etmeye çalıştık. Gönüllü ağlarını kurduk. Ve şehir dışındaki halkımızın dayanışma köprüsünü Antakya'yla buluşturmaya çalıştık. Ardından Defne, Samandağ ve Serinyol'da koordinasyon merkezleri kurarak buralar üzerinden bütün mahalle ve köylere ulaşmaya çalıştık. Şimdi ise kentin ve hayatın yeniden inşası konusunda halkla beraber inisiyatif almaya çalışıyoruz. Depremde halkın bu şekilde yalnız, acılarıyla, travmasıyla baş başa bırakılmış olması halkta başka bir özneleşme bilincini de açığa çıkarmış durumda. Halk kendi sorununun çözümünün ancak kendinde olacağını şu an maalesef çok acı bir şekilde deneyimliyor. İşte TÖP olarak biz kendimizi halkın bu özneleşme sürecinin tam da merkezine oturtuyoruz. Halkın ihtiyaçlarını temel alan bir mücadele hattıyla, halkın, kadınların, gençlerin, çocukların, işçilerin, Arap Alevi halkının her birinin ayrı ayrı kendi özgünlükleri ve dinamikleriyle özneleştiği bir yeni toplumsallığı inşa etmeye çalışıyoruz. Bu yeni toplumsallıkla kenti yeniden inşa edebileceğimize inanıyoruz. İstimlaklara, acele kamulaştırmalara karşı toplumsal örgütlenmeyi inşa ederek cevap üretiyoruz. Ekolojik bir toplumsal bilinci inşa ederek asbeste ve molozlara karşı yaşam alanlarının korunmasını ve yeniden ayağa kaldırılmasını örgütüyoruz. Çok sayıda gönüllümüz ve deprem sürecinde saflarımıza katılan çok sayıda üyemizle beraber bu yıkımın ardından gerçekleştirilmeye çalışılan demografik yapıyı değiştirme, bir mono kültür yaratma ve kenti bir rant alanına dönüştürme politikalarını boşa çıkaracağımıza inanıyoruz. Bunun mücadelesini yürütüyoruz. Halkın komünal geleneklerle biriktirdiği direniş geleneğini bugünün toplumsal ihtiyaçlarıyla buluşturarak bir direniş iradesi şekillendirmeye çalışıyoruz. Karşı karşıya kaldığımız yıkımın ve saldırının boyutu çok ağır. Fakat biz başaraçımıza inanıyoruz. Hem halkımızın komünal dayanışmacı, direngen yapısı hem de kazanmaktan başka bir çarenin olmayışı umudumuzu ve mücadelemizi büyütüyor.

Halkın topraklarına el konuyor...

Gülderen köyünde hastane yapılacağı gerekçesiyle acele kamulaştırma yapılıyor. Fakat aynı köye iki buçuk km. mesafede zaten dört yüz yataklı bir hastanenin temel inşaatı atılmış durumda. Ve gene Gülderen köyünün dağ sırtlarında istimlak edilen bölgenin hemen kenarında başta AKP'li Antakya Belediye Başkanı ve milletvekilleri olmak üzere birçok AKP'li zengine ait villalar mevcut. Ne hikmetse bu istimlak haritası zikzaklar çizerek bütün buraları teğet geçmiş durumda. Dikmece'de istimlak edilmeye çalışılan bölgenin üstünde, ki bu diğer köylerde de büyük oranda öyle, istimlak edilmek istenen bölgenin birkaç katı büyüklüğünde hazine arazileri var. Fakat buralara dokunulmuyor.

POLİTİKA

Mustafa Durmuş

Birkaç aya kalmaz emekçiler uyanır (mı)?

İşçilerin ağır bir ideolojik saldırı altında bırakılarak, kendilerini “yurttaş” ve “işçi sınıfının bir üyesi” olarak görmek yerine, sıradan bir “birey” ya da “tebaa” gibi görmeleri böyle örgütlü tepkilerin ortaya çıkmasını önüyor.

(...) 1. sayfadan devam

Memurlara ilave olarak sey-yenen 8,077 TL'lik bir artış yapılırken, emekliler bundan mahrum bırakıldı ve onlara yapılan zam yüzde 25 ile sınırlı tutuldu.

Önümüzde ise gelecek yıl geçerli olacak kamu emekçilerinin ücret artışlarının görüleceği bir toplu iş sözleşmesi dönemi var.

Zamlar vergi ve enflasyonla geri alınıyor

Memur ve emeklilere yapılan sınırlı zamlar, bir yandan halihazırda çalışmakta olan toplamda 19 milyona yakın işçi ve memur arasındaki eşitsizlikleri artırırken, diğer yandan sayıları 16 milyonu aşan emekliler açısından büyük bir haksızlık oluşturuyor. Aslında siyasal iktidar bu yolla işçi ve emekçi sınıfları da bilinçli bir biçimde bölerek onların

birlikte mücadelelerinin önünü kesmeye çalışıyor. Ancak yapılan bu zamların açıklanan vergi artışlarıyla ve yılın geri kalan kısmında artmasına kesin gözüyle bakılan enflasyonla geri alınacak olması, emek örgütlerinin haklı tepkilerine de yol açıyor. Kaldı ki ek bütçede kamu personelinin ücretlerinde ve SGK primi ödemelerinde herhangi bir artışa gidilmemiş. Bu da yaklaşık 600 milyar TL'lik ilave bir harcama yapılacağını ve bunun da yeni vergilerle karşılanacağını gösteriyor. Kısaca yeni vergi artışları ve elektrik, su, ulaştırma gibi hizmetlere yapılacak zamlar kapıda bekliyor.

Yandaş sendikalar memnun

Ayrıca bir gerçek daha var, o da iktidarın yanında yer alan memur sendikalarının ve bunlara üye memurların önemli bir bölümünün yapılan bu zamlar-

dan rahatsızlık duymamaları, hatta memnun olmaları. Zira ilk bakışta (gerçek enflasyon oranı dikkate alınmadığında), en düşük memur maaşının yüzde 86 oranında artırılarak 22 bin TL'ye yükseltilmesi de dahil olmak üzere memurlara yapılan zamlar nominal olarak oldukça yüksek görünüyor. Böyle bir yanılsamanın nedeni zam oranlarının önceki yıllara göre yüksek olması ama asıl olarak da enflasyon oranının bilinçli bir biçimde düşük gösterilmesi. Böyle olunca da yapılan zamlarla “sizi enflasyona ezdirmedik” sözü tabanda karşılık bulabiliyor.

Enflasyon hesabı yanlış

Oysa ne TÜİK'in enflasyon hesabı doğru ne de yapılan maaş zamları yeterli. Öncelikle, ENAG'ın enflasyon rakamları TÜİK'in rakamlarının en az 2,5 katı büyüklüğünde.

Hatta bir patronlar örgütü olan İstanbul Ticaret Odası bile İstanbul için yıllık enflasyon oranını (İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi) yüzde 55,2 olarak açıkladı. Yani yapılan zamlara rağmen, yoksulluk sınırının üzerine bir türlü çıkmamayı bir kenara bırakın, reel ücretlerimiz ekside kaldı. Bu yüzden de yüksek enflasyon ve son KDV artışları karşısında bu sözde maaş artışları bir iki ay içinde eriyecektir. Bunun için “ekonomist” olmaya da gerek yok, son bir yıl içinde asgari ücrete yüzde 80'in üzerinde zam yapılmış olmasına rağmen işçilerin durumlarının iyileşmediğini, hatta daha da kötüleşerek açlık sınırının biraz üstünde bir gelir ile geçinmek durumunda kaldıklarını bilmek yeterli.

Neden bir tepki yok?

Normal koşullar altında iktidar blokunun bu emekçi karşıtı ü-

ret ve gelir politikalarına büyük tepkilerin oluşması beklenir. Ancak ülkede, bir yandan demokratik hak ve özgürlüklerin iyice kısıtlanmasının yanı sıra işçi haklarının da fiilen ortadan kaldırılmış olması, diğer yandan da işçilerin ağır bir ideolojik saldırı altında bırakılarak, kendilerini “yurttaş” ve “işçi sınıfının bir üyesi” olarak görmek yerine, sıradan bir “birey” ya da “tebaa” gibi görmeleri böyle örgütlü tepkilerin ortaya çıkmasını önüyor. Bu yüzden de iktidar asgari ücrete zam yapıldığı ya da memurların toplu iş sözleşmesinin yapıldığı dönemlerde, emekçilerin ekonomik hakları için verdikleri mücadeleyi göstermekle toplu pazarlık yapılabiliyor ve sonuç olarak da adeta emekçilere bir “lütuf” ya da “iyilik” yapmış gibi sunar ücret ve maaş zamlarını istediği düzeyde tutabiliyor. Yandaş sendikalar da bu oyunun bir

parçası olmaktan rahatsız olmuyorlar, hatta bu sendikaların yöneticileri bu sayede işçilerin gözünde kendi konumlarını da koruyorlar. Ana akım muhalefet partilerinin ise bir iki basın açıklaması yapmak dışında bu oyuna gerçek bir tepkileri olmuyor. Örneğin emekçileri haklarını savunmak için protesto gösterileri yapma ya da iş bırakma ve grev gibi eylemliliklerde bulunmaya cesaretlendirmekten kaçınıyorlar zira bu eylemleri sermaye düzeni için tehlikeli buluyorlar. Din insanlarının ve Diyanet'in ise şu ana kadar emeğin ve emekçilerin yanında yer aldığına pek rastlanmadığı gibi, bu kesimler yaptıkları açıklamalarda sıklıkla işçilerin grev ve direniş gibi eylemlerde bulunmalarının yanlış ve “günah” olduğundan söz edebiliyorlar.

Burjuva iktisadının ideolojik oyunu

Ücretlerin ve tüketici enflasyonunun (TÜFE) gerçek düzeyleri konusunda patronların ve işçilerin bilgisi simetrik (aynı) değildir. Patronlar işin farkında iken (reel ücret artışlarının enflasyonun çok gerisinde kaldığının), işçiler bu durumun farkında değildir.

İşin bir diğer ayağında ise iktisat teorileri var. Öncelikle, burjuva iktisadının iktisadi olayları sadece iktisadi faktörlerle ve araçlarla açıklamakla yetindiğinin altını çizelim. Yani analizlerinde sınıflar arası mücadele veya devletin rolü ya da ideolojilerin etkileri gibi hususlara yer vermezler.

Olayları açıklamakta kullandıkları iktisadi modeller ve bunların dayandığı varsayımlar genellikle çürüktür, çünkü gerçeklerden kopuktur. Bu yüzden ekonomik krizleri öngörmekte sıklıkla yanıldıkları gibi, krizlerden çıkış için doğru önlemler öneremezler ve genelde de uygulamada krizlerin faturası emekçilere ödetirilir.

“Rasyonel politikalar” olarak adlandırdıkları politikalar ise aslında rasyonel de tarafsız da değildir. Bugünlerde yapılan vergi artışlarının, KKM ödemesi sorumluluğunun Hazine'den alınıp Merkez Bankası'na verilmesi (emisyon ve enflasyon artışıyla sonuçlanacağı için) bunun en somut örneğidir.

“Rasyonel Beklentiler” yaklaşımı

1980 ve 1990'larda (neoliberal dönemde) oldukça etkili olan Rasyonel Beklentiler yaklaşımına göre, bir ekonomideki aktörler “homo economicus (ekonomik insan)” olmanın da gereği olarak, gelecekle ilgili beklentilerini ön planda tutarak uzun vadeli faydalarını artırma peşindedirler.

Bu yüzden de “ekonomik aktörlerin rasyonel beklentilerini olumsuz yönde etkilediği için”, devletçe uygulanan maliye ve para politikaları gibi müdahalelere izin verilmemelidir.

Yaklaşım böyle müdahalelerin ya da politikaların ekonomiyi sadece kısa vadede büyütebileceğini ancak uzun vadede bu büyümenin duracağını, istihdamın artmayacağını, işsizliğin azalmayacağını, sadece enflasyonun artacağını ileri sürer. Bunu yaparken de “asimetrik bilgi” kavramını modelinde temel analiz aracı olarak kullanır.

Özetle, Rasyonel Beklentiler Modeline göre; patronların ve işçilerin nominal ücret artışları ve tüketici fiyat artışları (TÜFE/enflasyon) konusundaki bilgileri asimetrikdir (aynı değildir).

Patronlar işin farkında

Kısaca, ücretlerin ve tüketici enflasyonunun (TÜFE) gerçek düzeyleri konusunda patronların ve işçilerin bilgisi simetrik (aynı) değildir. Patronlar işin farkında iken (reel ücret artışlarının enflasyonun çok gerisinde kaldığının), işçiler bu durumun farkında değildir. Bu yüzden de özellikle de genel ya da yerel seçimler öncesinde ücretlerine ya da maaşlarına yapılan nominal artışları reel artış gibi görürler, bu ücretlerle çalışmaya itiraz etmezler, yani istihdamda kalmaya devam ederler. Bu durum istihdam artışını, bu da ekonomik büyüymeyi, milli gelir artışını (Y) beraberinde getirir.

İki önemli koşul

Ancak bu modelin bu so-

Sonuç
Kapitalizmin sınıflı bir toplum olduğunu, bu sistemde sermaye birikiminin asıl kaynağının “artı değer sömürüsü” olduğunu ve sosyal sınıflar arasında bu sömürüyü artırma ya da azaltma mücadelesinin” esas olduğunu reddeden ana akım burjuva iktisat teorileri, işçilerin reel ücretlerinin neden gerilediğini açıklamak ve bunun nasıl telafi edilebileceği konusunda hakiki çözümler üretmek konusunda yetersizdir. Çünkü bu teoriler ciddi defolara sahiptir.

Bu yüzden de Rasyonel Beklentiler Modelinin öngördüğü gibi, işçilerin, emekçilerin herhangi bir örgütlü mücadeleye girişmeksizin, bir süre sonra sadece yüksek enflasyon konusunda bilgilerini revize ederek daha yüksek nominal ücret zammı talep etmeleriyle reel ücretlerini koruyabilmeleri mümkün değildir.

Bunun için sınıf mücadelesinin, işçi ve emekçilerin örgütlü mücadelesinin devreye girmesi ve bu kesimlerin ekonomik mücadelelerini yükseltmeleri gerekir.

Bu mücadelede devlet de genelde sermaye sınıfının yanında yer aldığından, işçilerin, emekçilerin yürüttükleri ekonomik mücadele aynı zamanda bir politik mücadele ve demokrasi mücadelesi olmak zorundadır. Yani ekonomik mücadele, politik mücadele ve demokrasi mücadelesi ile birlikte (ve kuşkusuz barış mücadelesi ile birlikte) yürütülmelidir.

Bu çerçevede, işçilerin bir süre sonra enflasyonun ve hayat pahalılığının artmasından dolayı kendiliğinden hızlıca bilinçleneceklerini ve yeni ücret artışı mücadelesine girişeceklerini de beklemek gerçekçi olmaz.

nuç-ları üre-tebilmesi için iki önemli koşulun yerine

getirilmesi gerekir:

(i) Enflasyon ile ilgili tam ve doğru bilginin üretilmesi, topluma sunulması ve sadece sermaye kesiminin değil, işçi sendikalarının da bu tam ve doğru bilgiye sahip olmaları. (ii) Nominal ücretlerini enflasyon artışı düzeyinde yükseltme gücüne ve örgütlülüğüne sahip bir işçi sınıfı örgütlülüğünün (gerçek sınıf sendikalarının, emek örgütlerinin) varlığı. İşte modelin özellikle de az gelişmiş ülkeler açısından geçersizliği bu noktalarda kendisini göstermektedir. Zira öncelikle, resmi enflasyon rakamları gerçek enflasyon düzeyini yansıtmıyor. Bunun

TÜİK'in verileriyle ENAG'ın verilerini karşılaştırmak yeterlidir. Öyle ki ikisi arasında yüzde 10-15'lik ihmal edilebilecek bir fark değil, yüzde 250'lik (2,5 kat) ciddi bir fark mevcuttur. Yani emekçilerin ne doğrudan ne de sendikaları aracılığıyla gerçek enflasyon verilerini elde etmeleri ve toplu iş sözleşmesi süreçlerinde bu gerçeğe uygun olarak nominal ücret artışı talebinde bulunmaları mümkündür. İkinci olarak, ülkedeki işçi ve memur sendikalarının durumu kelimenin tam anlamıyla iç karartıcıdır. Öyle ki 2019 yılında işçi sendikalarında örgütlü işçi oranı sadece yüzde 9,9'dur (OECD ortalaması yüzde 15,8). Memurların sendikalaşma oranının (2023 yılında) yüzde 75'e yaklaşmış olması bizi yanıltmamalıdır zira bu memurların yüzde 45,5'i doğrudan iktidar yanlısı bir sendika olan MEMUR-SEN'de, yüzde 26'sı ise öz itibarıyla sağcı bir sendika olan KAMU-SEN'de örgütlü olup, sadece yüzde 7,7'si bir sınıf sendikası niteliğindeki KESK'te örgütlüdür.

Benzer bir durum toplu pazarlık kapsamındaki işçilerle ilgili olarak mevcuttur. Öyle ki ülkede bir bütün olarak emekçilerin (işçiler ve memurlar) toplu pazarlık sistemindeki kapsam oranı sadece yüzde yüzde 8,5'tir (OECD ortalaması yüzde 32,1). Yani ülkede her 1,000 işçiden sadece 85'i toplu pazarlık sistemine dâhildir. Memurların toplu iş sözleşme pazarlığı ise her yıl bir “orta oyunu” biçiminde iktidar ile yetkili konfederasyon olan MEMUR-SEN arasında yapılmaktadır. Grev hakkından yoksun böyle bir toplu pazarlık sisteminin gerçek bir toplu pazarlık olmayacağı da çok açıktır. Bu yüzden de toplu iş sözleşmesi dönemlerinde asıl olarak bu oyunun ifşa edilmesi ve emekten yana alternatiflerin emekçilere anlatılması mücadelesi esas olmalıdır.

için

EMEK

Turizm Eğlence ve Hizmet İşçileri Sendikası (TEHİS) Genel Başkanı T. Kubilay Çelik ile motorkurye direnişini konuştuk.

“Motokuryelerin örgütlü mücadelesi yükseliyor!”

Motokuryeler insanca bir yaşam için tekrar direnişe geçtiler. 2022'nin başında büyük bir direniş fırtınası estiren motokuryeler hem örgütlülüklerini hem de inatlarını büyütüyorlar.

Geçtiğimiz günlerde Vigo'da çalışan motokuryeler direnişe geçtiler. Bu direnişin nedenleri nelerdir?

Temmuz ayında gerçekleşen asgari ücret zammı sonrasında, esnaf kuryelerinde saatlik, paket başı, kilometre başı benzin desteği gibi ücretlerine, zam gelmesini bekliyorduk. 6 Temmuz gecesi Getir'in alt taşeron şirketi olan Vigo'da yapılan zamların kuryeler tarafından kabul edilmemesi üzerine direnişi örgütlemeye başladık. Vigo'da başlayan eylemin geçtiğimiz zamanlarda ücret zammı için kendiliğinden gerçekleşen motokurye eylemlerinden farkı ise bu direnişin Turizm Eğlence ve Hizmet İşçileri Sendikası (TEHİS) öncülüğünde başlamasıdır. Örgütlü ve ne istediğini bilen motokuryelerin olması, mücadeleyi kazanmak için önden hazırlık çalışması yapılmıştır. Komitelerin, kurye temsilcilerinin olmasıdır. Örgütlü bir motokurye direnişinin gerçekleşmesini sağlamıştır.

Vigo Direnişçilerinin talepleri nelerdir?

Vigo'nun yapmış olduğu ücret zammında bölgeler/ilçeler arasındaki fiyat farklılıklarının kaldırılması, her bölgeye halihazırda Beşiktaş/Kadıköy gibi bölgelerde saatlik 75 TL, paket başı 30 TL olan ücretlerin tüm bölgelerde de uygulanmasını talep ettik. Yapılan zammın yanında kesintilere de fiyat değişikliği yapılmıştı. Uyum kesintileri dediğimiz bu kesintiyle, ayın herhangi bir günü işe geç kaldığımız takdirde saatlik ücretlerimizden 15 TL kesilmek isteniyor. Böylece bir gün geç kaldığımız zaman bütün ay boyunca saatlik ücretimizi 50 TL olarak alıyoruz. Ayrıca Haziran ayında bu uyum kesintileri 5 TL iken Temmuz ayında 15 TL yapılmıştır. Vigo bir taraftan kaşıkla verirken, diğer taraftan ise kepçe ile geri almaktadır.

Vigo Direnişçilerinin taleplerini almak için yaptığı veya yapacağı eylemler nelerdir?

7 Temmuz Cuma günü yaptığımız kontak kapama ve merkez önünde gerçekleştirdiğimiz görüşmelerden sonuç çıkmaması üzerine 13 Temmuz Perşembe günü daha büyük bir kontak kapama eylemi yaparak, hem ana yürütücü olan Getir şirketinin hem de taşeron şirket olan Vigo'nun genel merkezleri önünde zam talepli eylemlerimize devam ettik. Taleplerimizi yazılı ve hem temsilci arkadaşlarımızın hem de şirket yöneticilerinin imzaladığı bir biçimde yine işçi temsilcileri ve şirket yöneticilerinin eşliğinde patronlara ulaşmasını sağladık. Zam talebimiz kabul edilmezse eylemlere, kontak kapamalara, boykot çağrılarında devam edeceğiz.

Vigo ile birlikte Yemeksepeti kuryelerinde de bir direniş gerçekleşti. Bunun nedenleri nelerdir?

12 Temmuz'da Yemeksepeti şirketi

zam oranlarını açıkladı. Açlık sınırının bile altında olan bu sefalet ücretlerini kabul etmeyen kuryeler iletişim grupları kurdu. Ücretlerin iyileştirilmesi talebiyle kurulan iletişim gruplarına şirket temsilcileri ve saha yöneticileri sızma yapıp, grupta bulunan esnaf kuryelerin sistemlerini kapatıp, işten attılar. Sosyal medyada basınç oluşturup işçileri işlerine geri aldırma için çalışmalar yapmaya devam ediyoruz.

Bazı arkadaşlar işlerine geri döndüler ama bazıları hala işlerine geri dönemedi. Ne kadar çok örgütlü olur ve motokuryelerin birliğini sağlarsak, patronlar karşısındaki gücümüz de o oranda artacak. Tüm motokuryeleri sendikamıza ve sendikamızın kurmuş olduğu komitelerde ve meclislerde örgütlenmeye çağırıyoruz. Yalnız sürüyoruz, birlikte yürüyoruz.

Yemeksepeti Talepler

1. İlk paket 52t, ikinci 48t
2. Km başı 2t
3. Bonuslar

150-180	500
180-209	800
210-239	1150
240-269	1500
270-299	2000
300+	2750
4. Zam talep ettiği için işten atılan tüm işçiler işe geri alınsın.

İşçiler birlikte güçlü
tehis.org

vigo'dan TALEPLERİMİZ

- Saatlik ücret 75, paket başı 30 TL.
- Bölgeler arası uygulanan fiyat farklarının kaldırılması.
- Uyum kesintilerinin kaldırılması.
- Haksız yollarla yapılan kesintiler (malzeme eksikliği) kaldırılmalı.
- Motokuryelerin bu direniş sebebi ile işten atılmaması.

Gerçekler!

Bir esnaf kuryenin aylık masrafı ortalama:

Bağkur	Muhasebe	Yakıt
4.600₺	500₺	3.500₺
Yemek	Gelir vergisi	Diğer (ekipman vs)
4.000₺	10.000₺	1.000₺
KDV	Motor kirası	TOPLAM
10.000₺	4.000₺	37.600₺

Açıklanan asgari ücret ülkede toplumsallaşmış bir yoksulluk demektir!

Türkiye'de şu an genelleşmiş bir yoksullaşma ve asgari ücretliliğin toplumsallaşması yaşanıyor.

H. Arıkuşu

Türkiye'de işçi ve emekçileri doğrudan ilgilendiren asgari ücret, 20 Haziran'da net 11 bin 402 Türk Lirası olarak belirlendi. Bakan Vedat Işıkhan, asgari ücreti belirlerken hem refah payını hem de emekçileri enflasyona ezdirmeme ilkesini göz önünde bulunduklarını iddia ediyor ve bu sebeple yüzde 34'lük bir artış yaptıklarını söylüyor. 14 Mayıs 2023 seçim sürecinde iktidarın asgari ücretin beş yüz doların altına düşmeyeceği şeklindeki vaadini yerine getirmemesi bir yana, açıklanan yeni asgari ücretin hem emekçilerin beklentilerini karşılamaktan hem de gittikçe derinleşen yoksulluk gerçeğinden oldukça uzak olduğunu gösteriyor. Zira açıklamanın hemen

ardından doların rekor seviyedeki artışı, TL'nin dolar karşısında yüzde 8'lik ortalama değer kaybı, asgari ücreti oldukça aşağı çektiği gibi, özellikle büyük şehirlerde fahiş oranlarda artan kira ve gıda giderleri göz önüne alındığında, emekçilerin enflasyon altında ezildiğinin açık göstergesidir.

Asgari ücret belirleme biçimi

Şu bir gerçek ki asgari ücret belirleme kriterleri ve asgari ücreti belirleyen komisyonlar emekçiler tarafından değil, patronlar ve yandaş sarı sendikalar tarafından belirlenmektedir. Bu patronların rekabet gücü, ihracatı artırma olanağı ve büyüme oranının gözetildiği sermaye eksenli bir belirlemedir. Dolayısıyla işçi sınıfını açlığa ve yoksulluğa mahkûm eden

bu kapitalist düzen iradesi, üretkenlerin ihtiyaçları ve inisiyatifinden uzak ve gayrimeşrudur. Zira yoksulluk sınırı 33 binlere ve açlık sınırı 11 binlere varmışken çalışanların yüzde 90'ı yoksulluk sınırı altında yaşamaya mahkûm

birakılmıştır. Diğer yandan, iktidar asgari ücrete yönelik gerçekleştirdiği artışı büyük bir müjde gibi sunuyor. Ancak asgari ücretli olmayan çalışanların maaşları aynı oranda yükseltilmediği için on-

ların aldıkları ücreti de asgari ücrete denk hale gelmektedir. Bu durumda emekçilerin aldığı ücretler, asgari ücret seviyesine ve böylece asgari ücret de ortalama bir ücret seviyesine gelmektedir. 2022'de

asgari ücrete yüzde 50'ye yakın zam yapılmış olsa da kamu emekçilerine yüzde 25 zam yapılması buna bir örnektir. Bu nedenle Türkiye'de şu an genelleşmiş bir yoksullaşma ve asgari ücretliliğin toplumsallaşması yaşanıyor.

Peki bu tablo nasıl değiştirilebilir?

Cumhurbaşkanı Asgari ücret komisyonu ve ücret belirleme kriterleri, işçi ve emekçilerden yana bir yaklaşımı benimsemek adına nasıl şekillendirilebilir? İlk olarak, asgari ücret belirleme komisyonu, işverenlerle uzlaşan taraflı sendika ağaları yerine, işçilerin inisiyatifleriyle oluşan bir heyet tarafından oluşturulmalıdır. İkinci olarak, işçinin hak alma gücünü kıran sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme önündeki yasal

engeller kaldırılmalıdır. Asgari ücret belirleme kriterleri, genel enflasyon yerine gıda ve kira enflasyonunu, yoksulluk geçim kriterini temel alan bir yaklaşımı benimsemeli ve sermayenin değil emeğin ve emekçinin çıkarlarını göz önünde bulundurmalıdır. Türkiye'nin "asgari ücretliler topluluğu" olmaktan çıkması ancak bu mücadele perspektifi ile hareket ederek mümkündür. Faşizmin kurumsallaşarak kendini güçlendiren, sendikal ve demokratik siyasi yasaklarla hukuku sermayenin çıkarları doğrultusunda "Demokles'in kılıcı" gibi işleten bir AKP-MHP iktidarına karşı; işçiler ve emekçiler üretimden gelen güçlerini örgütlü bir iradeyle dönüştürebildiklerinde asgari ücreti insanca yaşam seviyesine çekilebilir.

KADIN & LGBTİ+

İktidarın toplumun kılcal damarlarına kadar örgütlenebilmesinin en önemli araçlarından birisi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.

İktidarın örgütlenme kanalı: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Devletin yapması gereken hizmetlerin neredeyse tamamı bakanlık tarafından sosyal yardım kisvesi altında kadınlara yaptırılıyor. Bakanlık milyonlarca haneye bu yardımlar ile giriyor ve onları kendine bağımlı kılıyor.

Cemile Baklacı

(...) 1. sayfadan devam

Toplumsal ve siyasal anlamda süreci değerlendirmekten uzak olan bu söylem iktidardaki partinin örgütlenme şemasını kavramaktan uzaktır.

Ve tabii ki bu noktaya müdahale eden bir siyasal örgütlenme ve politika üretmekten de uzaktır.

Hegemonya aracı bakanlık

Bu tartışmanın özelinde iktidarın toplumu şekillendirme ve hegemonyasını tesis etme araçlarından birisi olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı hizmetlerini açmamız gerekir. Öyle ki toplumu muhafazakâr, ataerkil kapitalist kodlarla yeniden şekillendirmek, tabilik ve itaat usulüyle topluma biçim vermeye çalışmak için işe kadınlardan başlamak gerektiğini çok iyi bilen bir iktidar var. Nitekim siyasal iktidar Gezi'den önce ve sonra buraya bilinçli müdahalelerde bulundu. Şimdiye kadar çıkarmak

istediği ve çıkardığı yasal düzenlemeler kadın hareketinin gündemindeydi.

En yüksek bütçe

Aile Bakanlığının

Bu bütçenin önemli bir kısmı sosyal yardımlar adı altında harcanıyor. Muhalefetin olmadığı en ücra noktalarda bile Aile Bakanlığı personeli var. Bunun için sadece 2017

rın ayakta durmasını sağlayan ve devlet bütçeleriyle finanse edilen maaşlı parti çalışanlarının oluşturduğu büyük bir personel ordusu bulunuyor.

Devletin yapması gereken hizmetlerin neredeyse tamamı bakanlık tarafından sosyal yardım kisvesi altında kadınlara yaptırılıyor. Bakanlık milyonlarca haneye bu yardımlar ile giriyor ve onları kendine bağımlı kılıyor. 2017 verilerine göre 4,2 milyon hane ziyaret edilmiş. Bu sayının önümüzdeki yıllarda 26 milyon haneye ulaşması hedefleniyor.

Kazanmak için

Bakanlığın kendi resmi açıklamalarına göre sosyal yardımlara harcanan para 41,4 milyar TL. Bakım aylığı, boşanmış kadınlara çocuk yardımı, çocuk teşvik yardımı şeklinde sıralayabileceğimiz bu yardımlar haneye refah kazandırmaktan, yaşam koşullarını iyileştirmekten çok uzak, insanların ancak ayakta kalabilmesine katkısı olan kısıtlı yardımlar. Evet, kısıtlı ama çok etkili. Bu sadaka kültürü yerine temel hak mücadelesini esas alan bir söylemi egemen kılmak zorundayız. Çünkü tam olarak burada kaybediyoruz.

hizmetlerine yakından bakıp toplumu nasıl örgütlediğine, kadınları bağımlılık ilişkisi içerisine şiddet ve yoksulluk yoluyla nasıl zorladığına bakmak gerekiyor. Aile Bakanlığı, diğer bakanlıklara oranla en yüksek bütçeye sahip.

yılında sosyal yardım incelemeleri yapmak üzere farklı pozisyonlarda 30 bin personel alımı yaptı. İktidarın devlet kurumlarını nasıl parti propagandasının birer uzantısına çevirdiğini buradan daha iyi anlarsınız. Karşımızda iktida-

Bakım yükü kadına

Bu sayının yıldan yıla artışı malumunuz. Hizmetlere baktığımızda ise bakım yükünün aile içinde kadınlara yüklenmesi için muazzam bir çaba harcama "hizmeti"ni görürsünüz.

Mor Dayanışma Derneği açılışları: Kadınların mücadelesi büyüyor

Erkek egemen sistemin karşısında örgütlenen ve Türkiye'nin dört bir yanında on binlerce kadına ulaşan, mahallelerden atölyelere mutfaklardan fabrikalara kadar kadınların olduğu her yerde olan Mor Dayanışma Kadın Derneği Mersin ve Samandağ'da açıldı.

Onur yürüyüşleri: Nefrete inat, yaşasın hayat!

Helin Randa

Şimdiye iktidarın nasıl güç kaybettiğine kanıt oluşturacak kadar yoğun baskılarla karşı karşıyayız LGBTİ+lar olarak. Yıllardır hayatlarımız, bedenlerimiz, emeğimiz, kimliklerimiz üzerinden bizleri sömüren ve koltuklarını nefret politikalarından beslenerek sağlamlaştıran fobik iktidar ve onun yancıları, seçimi kazandıktan sonra da beslediği bu nefret ortamını büyütmüş, LGBTİ+ları halk nezdinde "öcü, sapkın, ahlaksız" göstermek için elinden geleni yapmıştır. Yapmaya devam ettiğini de geçtiğimiz haziran ayı, yani Onur Ayı boyunca her gün gördük. 2023 LGBTİ+ Onur Ayı LGBTİ+ların etkinliklerine yönelik yasaklarla, baskılarla ve şiddetle dolu geçti.

Ankara

9 Haziran günü gerçekleştirilen ODTÜ Onur Yürüyüşü'ne katılan öğrenciler, yürüyüş öncesi kayyum Rektör Verşan Kök başta olmak üzere fobik üniversite yönetimi tarafından kampüse sokulan kolluk kuvvetleri tarafından işkenceye uğradı, 15 öğrenci gözaltına alındı. Yürüyüş yine de gerçekleştirildi.

İzmir Demokrasi Üniversitesi

13 Haziran günü İzmir Demokrasi Üniversitesindeki LGBTİ+lar tarafından okul çevresindeki bir piknik alanında gerçekleştirilmek istenen Onur Pikniği öncesi piknik hazırlığına giden iki öğrenci darp edilerek gözaltına alındı. Pikniği yine de gerçekleştirmek isteyen diğer öğrenciler saatlerce polis tarafından takip ve taciz edildi fakat Onur Pikniği, aynı gün içinde tüm engellemelere rağmen şarkılarla, halaylarla, coşkuyla gerçekleştirildi.

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi

14 Haziran günü İzmir Dokuz Eylül Üniversitesindeki LGBTİ+lar tarafından kampüs içinde gerçekleştirilmek istenen Onur Pikniği için kampüse giden 5 öğrenci otobüsten indiği anda polis ve güvenlik tarafından ablukaya alındı ve daha sonra darp edilip yerlerde sürüklenerek gözaltına alındı. Pikniği gerçekleştirmek isteyen diğer öğrenciler polis tarafından takip edildi fakat polis takibini aşan öğrenciler Dokuz Eylül Üniversitesinde Onur Pikniği'ni aynı gün içinde gerçekleştirmiş oldu.

İstanbul: Çay Yasağı

Pikniklerden bir gün sonra, belki de LGBTİ+ tarihinin en komik, en ilginç yasaklarından biriyle karşılaştık. Çay yasağı! İstanbul'da 15 Haziran'da gerçekleştirilmesi planlanan Tea&Talk etkinliği Kadıköy Kaymakamlığı tarafından yasaklandı. LGBTİ+ların birlikte sohbet edip çay içmesinden bile korkan sistemi LGBTİ+lar, buldukları her yerden sosyal medyaya paylarla fotoğraflar atıp "Kaçak çaydan yasak çaya, bütün çaylar bizizdir." "Çay yasağı ne ayol?!" gibi sloganlarla protesto etti.

İstanbul: Trans Onur Yürüyüşü

6 yılın ardından 18 Haziran Translarla Eşitlik Günü'nde 9. İstanbul Trans Onur Yürüyüşü tüm baskılara rağmen gerçekleştirildi. Yürüyüş sonrası 10 kişi işkenceye gözaltına alındı. Özellikle transfobik nefret saldırıları, trans cinayetleri ve trans intiharları hat safhadayken Trans Onur Yürüyüşü'nün gerçekleştirilme iradesi, transların özgürleşme ve varoluş mücadelesinin ne kadar güçlü bir konumda olduğunu kanıtlar niteliktedir.

İzmir ve İstanbul Onur Yürüyüşleri

25 Haziran hem İzmir Onur Yürüyüşü hem de İstanbul Onur Yürüyüşü günüyü. İzmir Onur Yürüyüşü henüz başlayamadan polisin ablukasına alınan LGBTİ+lar tehditlere, hakaretlere ve işkenceye maruz bırakıldı. Yine de Alsancak'ın çeşitli yerlerinde basın açıklamaları okundu, ajitasyonlar çekildi ve bazı sokaklarda yürüyüşler yapıldı. İstanbul Onur Yürüyüşü ise büyük bir kalabalık ve coşkuyla gerçekleştirildi. Tüm baskılara rağmen İstanbul gökkuşağına boyandı. Toplamda ise 113 kişi gözaltına alındı.

Nefrete inat Yaşasın Hayat!

Artan şiddet ve LGBTİ+ fobinin tesadüf olmadığını biliyoruz. Çıkmaza giren, krizlerle boğuşan iktidar; çözümü düşmanlaştırabilirdi kesimleri hedef göstererek ve kriminalize ederek bulmaya çalışıyor. Aynı deprem döneminden sonra yönetemediği süreci, mültecileri hedef göstererek örtmeye çalışması gibi... Bu yöntem kısmen başarılı olsa da iktidarın nefret politikalarının halk güçleri tarafından yok edileceğini biliyoruz. Çünkü baskı arttıkça direniş de artar. Tarih boyunca böyle olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Biz LGBTİ+lar Stonewall'dan, Onur Yürüyüşlerinden aldığımız güçle nasıl her geçen gün menzil kazanıyor ve güçleniyorsak onlar da nefret saldırılarını ve hedef göstermelerini o kadar arttırıyor. Fakat onlarla aramızda bir fark var: Biz kazanacağız, nefret kaybedecek. Nefrete inat, yaşasın hayat!

DÜNYA

Kapitalizmin krizi çatışmaların ve savaşların dünya çapına yayılmasına neden oluyor.

Ukrayna Savaşı “devam ediyor”

Küresel kapitalist güçler arasındaki paylaşım savaşıyla paralel şekilde büyüyen silahlanma yarışı bölgeye barış gelmemesi halinde çok daha geniş bir alana yayılarak halklar açısından daha büyük bir trajediye sebep olabilir.

Efecan Özcan

(...) 1. sayfadaki devam

Ancak bu savaş emperyalist kamplar arasında meydana gelen bir çıkar savaşıydı ve her iki ülke emekçi halklarını hâlâ ölüme göndermeye devam ediyor.

AB ve NATO desteği

Savaşın ilk gününden itibaren Zelenskiy sürekli olarak Avrupa ve ABD'den destek taleplerini yineledi. Savaşın ilerleyen günlerinde askeri, insani ve mali yardım sağlandı ancak hem NATO hem de AB ülkeleri Rusya ile direkt temastan kaçındı. Rusya, Ukrayna'nın kuvvetli direnişi ve dünyanın önemli bir kısmının hem diplomatik hem

de ticari ambargoları sebebiyle yıldırım harekâtından vazgeçerek bir yıpratma savaşına dönüş yaptı. Rusya tarafındaki moral kaybı ve baş gösteren devlet krizi Ukrayna'nın karşı saldırılarının başlamasına ve işgal altındaki belli bölgeleri geri almasına neden oldu. Böylelikle Kiev'in kuzeyinden ve Harkov bölgesinden Rus birlikleri geri çekildi.

Rusya'da seferberlik

Putin yönetimi beklediği hedeflere zamanında ulaşamayınca Çeçen, Abhaz ve Suriyeli paralı asker birlikleri ile Wagner gibi paralı asker şirketlerini cepheye yönlendirme kararı aldı. Ayrıca savaşın 6. ayında ülke gene-

linde seferberlik ilan ederek şoven duyguları kabartan savaş propagandasını halk tabanında güçlendirdi. Bu adımlarla Ukrayna karşı saldırılarını yer yer püskürtmeyi başardı ve Ukrayna'nın Azak denizi ile bağlantısını tamamen kopardı. Herson,

Mariupol, Melitopol gibi güney bölgeleri ilhak ederek Dinyeper nehri boyunca cephe hattı oluşturdu. 2023 kışında Ukrayna birliklerini zor duruma sokup tekrar Kiev'i düşürecek bir harekâtın başlatılması hedeflendi ancak devlet krizi ve Ukrayna'nın güçlü direnişi bu planı şimdiden engelledi. Bu süreçte Kiev yönetimi Rus topraklarına sabotaj saldırıları yaparak savaşı her iki ülke topraklarına yaydı.

Savaş sürüyor

Diğer yandan NATO savunma harcamalarını arttırmaya ve Rusya sınır boyuncu yığınak yapmaya sürdürüyor. Buna rağmen Ukrayna'nın “büyük

karşı saldırısı” küçük kazanımlar sağlasa da beklenen ilerlemeyi sağlayamadı. Ancak Ukrayna 2014'te Donbass'ta ve 2015'te Kırım'da kaybettiği kontrolü geri alabilmek adına her yolu deneyecektir. Rusya ise Donbass ve Ukrayna'nın güney bölgesinde denetimini sürdürülebilir hale getirdikten sonra ekonomik toparlanma için mevcut koşulları Ukrayna'ya kabul ettirerek barış yolu arayabilir. Fakat küresel kapitalist güçler arasındaki paylaşım savaşıyla paralel şekilde büyüyen silahlanma yarışı bölgeye barış gelmemesi halinde çok daha geniş bir alana yayılarak halklar açısından daha büyük bir trajediye sebep olabilir.

Wagner'in Moskova Seferi

Spot: Yıllardır medyada yansayan “güçlü Putin” imajına büyük bir darbeye ve Rusya'da milliyetçi klikler arasında bir çatlağa yol açan bu kalkışma girişimi “kanlı” olmadan bitti.

Berk Deniz

23 Haziran günü Putin yıllardır güvendiği, aşçısı olarak nitelendirilen Prigojin'in elinden en acı yemeği yedi. Prigojin'in liderliğini yaptığı Wagner Grubu cepheye yeterince dik-kate alınmadığı, mühimmat yollanmadığı, ordu içerisinde rüşvetin arttığı ve beceriksiz komutanların görevlerinden alınmadığı sebebiyle bir açıklama yayınlayarak Savunma Bakanı Şoygu'nun kendilerine teslim edilmesini istedikleri ve Putin döneminde ilk defa gerçekleşen darbe girişimini başlattılar. Özel bir askeri şirket olan Wagner, Rus Ordusu'nun fiili olarak asker göndermediği veya politik koşullardan kaynaklı asker göndermek istemediği bölgelerde danışmanlık faaliyetleri yürütüyor. Daha önce Irak İşgali'nde ABD birçok askeri şirketi (örneğin Blackwater) sahada

aktif olarak kullanmıştı.

Moskova'ya yürüyüş

Wagner elinde bulundurduğu askeri güç ve Ukrayna'da Rus Ordusu'nun başarısızlığına rağmen bazı bölgelerde kazandığı kısmi başarılarının kamuoyunda yarattığı “sempati” ile uzun süredir Rusya Savunma Bakanlığı'na sert tepkiler gösteriyordu. Ukrayna'da savaşın güçlerine mühimmat sağlanmadığı, Rusya Savunma Bakanlığı'nın ölen askerleri halka duyurmadığı ve yalan söylediği, Savunma Bakanlığı'nda rüşvetin inanılmaz boyutlara çıktığı her fırsatta kameraların karşısına çıkıp bağıra çağırarak söyleyen Prigojin 1 Temmuz'a (Rusya Savunma Bakanlığı'nın askeri şirketlere yönelik zorunlu tuttuğu anlaşmanın imzalanmasının son günü) sayılı günler kala elindeki son kozu oynadı ve ilk elden karşısına Savunma Bakanlığı'nı alarak bir “darbe

girişimi” başlattı.

İlk açıklamalarında sadece Şoygu ve Gerasimov'u hedef alan Prigojin, Rostov'u ele geçirdikten ve Putin'in isim vermeden kendisini hedef alan açıklamalarından sonra kuzeye doğru Moskova'ya yürüyüşe başladılar. Rostov'da epeyce “şov” yapan Wagner güçleri Putin'in açıklamalarından sonra “Başkanın hata

yaptığını, yürüyüşlerinden dönmeyeceklerini” açıkladılar. Moskova'ya çok kısa bir süre kala ise Prigojin'den “kan dökülmesini önlemek için üslerimize dönüyoruz” açıklaması geldi. Burada özellikle Lukaşenko'nun devreye girerek taraflar arasında arabulucu olmasının etkili olduğunu söylemek önemli.

Sonuçlar

İlk olarak Wagner güçlerinin bu darbe girişimini aslında uzun bir sürecin patlama noktası gibi görebiliriz. Ele geçirdikleri veya serbestçe hareket ettikleri oblastların valilerinin Wagner güçlerine karışmaması, askerlerin birbirlerine müdahale etmemesi bizlere bu girişimin önceden planlandığını hatta devlet içerisinde yerleşmiş bazı sermaye gruplarının da kısmen desteklediğini gösteriyor. Unutmamalı ki Şoygu devlet içerisindeki sermaye gruplarıyla ilişkisi gayet ortada ve herkesin farkında olduğu bir durum. İkinci olarak Wagner'in şu anki pozisyonu oldukça belirsiz. Grup bir süreliğine gönüllü alımını durdurdu; fakat Suriye, Libya ve Afrika operasyonları hakkında net

bilgiler mevcut değil. Ukrayna'da ise ağır silahlarını yer yer Rus Ordusuna teslim ettiği ve Belarus'a geçiş yapıldığı belirtiliyor. Ukrayna ise bu süreçte oldukça sessiz kaldı. Güney Taarruzu hâlâ aktif haldeyken bu iki günlük süreçte cepheye önemli bir kazanım elde etmediler, spekülasyonlar dışında tamamen sessiz bir halde “izliyoruz” açıklaması yaptılar. Anlaşma sonrası ise özellikle Belarus sınırındaki oblastlarda ek güvenlik önlemlerinin alındığını belirtmekle yetindiler. Sonuç olarak yıllardır medyada yansayan “güçlü Putin” imajına büyük bir darbeye ve Rusya'da milliyetçi klikler arasında bir çatlağa yol açan bu kalkışma girişimi “kanlı” olmadan bitti. Ukrayna savaşında istediğini alamayan Rusya her seferinde yakınındaki sorunları bir şekilde kapattı fakat bu sorun kapanmayacak bir çatlak olarak ortada hep duruyor olacak.

Fransa'da isyan ateşi ne “yeni” ne de “son”

Göçmenlere ve banliyölere yönelik sistematikleşen polis şiddetinin altında Fransa'nın sömürgeci geçmişinin yanı sıra “sınıfsal” nedenler de yatıyor.

C. Malatya

Son 250 yılın çoğunda olduğu gibi Fransa sokakları yine isyan sesleriyle dolu. Bu sefer isyanın fitilini ateşleyen ise polis cinayeti. Cezayir asıllı 17 yaşındaki Nahel'in polis tarafından katledilmesi nedeniyle başta banliyöler olmak üzere Fransa'nın dört bir yanında eylemler gerçekleşiyor.

İsyan etmek çok doğal

Fransa'da polis şiddeti yeni değil. 90'lı yıllarda özellikle göçmenleri hedef alarak başla-

yan ve 2000'li yıllarda artarak devam eden polis şiddeti, 2005 yılında yine banliyölerde başlayıp Fransa'ya yayılan ve yaklaşık 20 gün süren eylemlere neden olmuştu. Göçmenlere ve banliyölere yönelik sistematikleşen polis şiddetinin altında Fransa'nın sömürgeci geçmişinin yanı sıra “sınıfsal” nedenler de yatıyor. Geçtiğimiz yüzyılın başlarında işçilerin yoğunlukla yaşadığı banliyöler, 90'lı yıllardan itibaren Fransa'nın Afrika'daki sömürgelerinden gelen göçmenlerin ağırlıklı yaşadığı yer oldu. Şehirlerden yalıtılmış durumda

olan bu banliyölerde insanlar en ağır işler çalışarak sermayeye ucuz emek-gücü sağlıyorlar. Buna banliyölerdeki sağlıksız koşullar, uyuşturucunun “yaygınlaştırılması”, yüksek işsizlik oranı ve ırkçılık eklendiğinde banliyölerdeki emekçilerin ve yoksulların isyan ederek sokakları zapt etmesi oldukça doğal.

Fransız Devlet Terörü

Bu doğallığın farkında olan Fransız devleti ise her geçen yıl devlet terörünü meşrulaştırma ve “yasallaştırmaya” yönelik

adımlar atarak isyanın önüne geçmeye çalışıyor. 2005'teki isyandan sonra polise daha fazla yetki veren Fransız devleti, polisin uyguladığı ırkçı şiddetin özellikle cezasız kalmasını sağladı. 2014'ten itibaren IŞİD'in uyguladığı saldırılar neden gösterilerek polise, orduya ve istihbarata yaşamın her alanına müdahale etmelerine olanak sağlayacak kadar geniş tanıdı. Bunlara ilaveten 2017'de ise polis çevirmelerine daha fazla yetki veren devlet, bu çevirmeler sırasında ölen ve yaralanan insan sayısında artışa

neden oldu. Fransız devletinin hazırlıkları bunlarla sınırlı değil. Geçtiğimiz yıl Fransız subaylarının “iç savaşa” dikkat çeken ve “muhtıra” olarak algılanan bildirisi yayınlanmış ve üstü kapatılmıştı. Birkaç ay önce ise Fransız ordusunun belirli kentlerde “şehir savaşı” tatbikatı düzenledi. Bütün bu gelişmeler Fransız devletinin, yüzyılı aşkın süredir dünyanın dört bir yanındaki sömürgelelerinde uyguladığı vahşi talanına ve ülke içerisinde Fransız emekçilerine yönelik sömürüsüne yönelik halkın isyanını ezme-

ve yok etmek için her yolu deneyeceğine işaret ediyor. Fakat 2018'de önce işçilerin genel grevi ve sonrasında Sarı Yelekliler'in yolları zapt etmesiyle başlayan halkın isyan süreci bu yıl önce Emeklilik Reformu Yasası'na karşı eylemler ve şimdi de banliyölerden ülkenin dört bir yanına yayılan isyanlarla sürüyor. İsyanların birbirlerinden destek, ders ve güç olarak ilerlemesi ise kapitalizmin derinleşen kriziyle terörünü arttıran Fransız devletinin işinin zor olduğu gösteriyor.

ÇOCUK

Önümüzdeki dönemde çocuk hakları mücadelesini yükseltmek zorundayız.

Sistemik çocuk düşmanlığına karşı çocuk hakları mücadelesi

Çocuk hakları mücadelesinin tüm mücadele dinamikleriyle ilişkili olduğunu, olmak zorunda olduğunu gören ve çocuk meselesine bunlar arasında bağlar kurarak bakan, çocuklarla ilgili sorunları "geleceğe" havale etmeyen bir perspektif şart.

Hatice Göz

Seçimlerden sonra, tam da beklendiği biçimde, faşizmin kurumsallaşma hamleleri hızlandı. Baskı, hak ve özgürlüklere karşı hamleler, özellikle kadınlar ve LGBTİ+'lar üzerinden ilerletilen saldırılar, çocukların yaşamları ve temel hakları noktasında atılan adımlar...

Çok yönlü bir çocuk düşmanlığı

Faşizmi toplumun tamamına yayma ve toplumu içerden çürütme; ama aynı zamanda o toplumu yeni rejime uygun bir "form"a getirme hamleleri elbette en ağır çemberi çocukların çevresinde çiziyor. Açık bir politik tutumun sonucu olarak çocuklar sürekli olarak hak ihlaline, ihmal ve istismara maruz bırakılıyor. İktidarın, tıpkı daha öncekiler gibi, çok açık bir çocuk politi-

kası var. Açık bir halk ve emek düşmanlığı olan faşizmin, toplumsal ağının örgütlenmesinde çocuklar kritik bir noktada duruyorlar. Bütün bir toplumun Erdoğanist bir İslam çerçevesinde yeniden dizaynı hamleleri, tarikat ve cemaatlerle besleniyor. Son yıllarda faşizmi hem kurumsal hem toplumsal anlamda yerleştirmeye çalışan iktidar, çocuklara yönelik politikasını da buna uygun olarak geliştiriyor. Çocuklarla ilgi olayları "siyaset üstüdür", "sıfır tolerans" gibi gerçeklikten uzak cümlelerle karşılasalar da o gerçeklik her yerden kendini gösteriyor. Çocuk istismarında son 15 yılda yüzde 400 artış yaşandı. Sadece geçen yıl 7 binden fazla kız çocuğu doğum yaptı ve bunların bir bölümü de 15 yaşın altında. Bilimsellikten giderek uzaklaşan, neredeyse

Diyanet ve tarikatlarla eşgüdümlü işleyen eğitim sistemi iktidarın kendi kuşaklarını yetiştirmek adına çocuklar üzerinde kullandığı en işlevsel araç. Yakın zamanda Milli Eğitim Bakanı'nın "Kız okulları açabiliriz" açıklamaları, ÇEDES projesi ile okullara imamların gönderilmesi, evlilik yaşına dair sürekli sıcak tutulan tartış-

malar, özellikle de tarikatlarda açığa çıkan çocuk istismarı suçlarının üzerinin kapatılma biçimleri bize kurulmak istenen faşizmin yürüteceği çocuk politikasının en çiplak örneklerini gösteriyor. Şimdi "münferit" dedikleri olayları, eğer becerirlerse "normalleştirmek" istiyorlar. Bunlarla da bitmiyor. Her yıl en az 300 çocuk önlenebilir

sebeplerden hayatını kaybediyor. Son verilere göre en az 3 milyon çocuk çalışmak zorunda bırakılıyor; sermayenin ucuz emek gücü ihtiyacı arttıkça çocuk işçiliğinin önü bizzat iktidar politikaları tarafından açılıyor. Çocukların maruz bırakıldığı türlü hak ihlali karşısında ya cezasızlık politikaları uygulanıyor ya da çocuklar kendi ölümlerinden sorumlu tutuluyor. Çocuklar söz konusu olduğunda egemen hukuk sistemi çocuğun değil karşıdaki "egemen" in yararını gözetiyor. Bu egemen kimi zaman bir patron oluyor kimi zaman da Kürt bir çocuk karşısındaki Türk. Şunu açıkça söyleyebiliriz ki çocukların yaşadıkları her şey politiktir; siyaset üstü değil doğrudan siyasettir. Bu nedenle ancak bunun politik, toplumsal yönlerini ele aldığı-

mızda çözüme doğru ilerleyebiliriz.

Yeni dönemde çocuk hakları mücadelesi

Tüm bunlar karşısında, çocuk politikası ve çocuk hakları mücadelesini; "eğitim sorunları"na ya da "tarikatlar kapatılsın" a sıkıştırılmayan bir mücadele dönemine ihtiyaç var. Buranın faşizme karşı mücadele ekseninden tutalım da sınıf mücadelesinden kadın özgürlük mücadelesine kadar tüm mücadele dinamikleriyle ilişkili olduğunu, olmak zorunda olduğunu gören ve çocuk meselesine bunlar arasında bağlar kurarak bakan, çocuklarla ilgili sorunları "geleceğe" havale etmeyen bir perspektif şart. Önümüzdeki dönem çocuklar için ve çocuklarla birlikte yükselen bir mücadele bizleri bekliyor.

Bakanlıkların arasında imzaladığı suç protokolü; ÇEDES

Çocukların üstün yararını gözetmeyen; düşünme, vicdan ve din özgürlüğüne ters düşün bu de tüm bu adımları da kabul etmiyoruz.

Sedanur Uğur

2021'de imzalanan ÇEDES protokolüne 2023'te bir ek protokol imzalandı. Buna göre projedeki ortaokul ve imam hatip liselerinin yanına erken yaşta ilköğretim öğrencileri dâhil edildi. Böylece proje tüm öğrencileri kapsayacak şekilde yenilendi. Bununla birlikte de tekrar gündeme girmiş oldu. Diyanet İşleri Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlıklarının arasında imzaladığı "Çevremi Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum" protokolü ilköğretim, ortaokul ve liselerde imam, müezzin, Kur'an kursu hocaları "manevi danışmanlık" yapabilecek. Bunun dışında

okullarda değerler kulübü kurulacak, gençlik merkezlerinde ise seçilmiş öğrenciler tarafından değer atölyeleri verilecek.

İktidarın bir taşla iki kuş protokolü

Erdoğanist İslam'ı eğitim politikalarıyla ve çocukların üzerinden yaymaya çalışan iktidar çocukların bulunduğu bütün alanlara hamle yapıyor. Gençlik merkezlerinde tarikatlarda "abla-abi" gibi öğrenciler yani "rehberler" çocuklara değerler atölyesi verebilecek. Çok net söylemek gerekir ki bu açık bir çocuk hakkı ihlalidir. Hem her çocuğun bilimsel, nitelikli eğitim hakkına

darbedir bu hem de çocukların din ve vicdan özgürlüğü hakkını ihlalidir. Hiçbir çocuk, hele de erken yaşlardaki çocuklar "değer" adı altında bir dinin gereklerini öğren-

meye, yapmaya zorlanamaz. Erken yaşta çocuklar için bu aynı zamanda -soyut düşünme becerileri de gelişmediği için- yoğun kaygı ve korkuyla sonuçlanacaktır.

İkinci olarak, MEB'e bağlı Din Öğrenim Genel Müdürlüğü'nün harcamalarının 2014'ten bugüne kadar on kat arttığını görüyoruz. Şimdi bu yolla MEB ve GSB'nin bütçesinin Diyanet İşleri Başkanlığı'na akıtılması sağlanacak. Devlet bütçesini kendi çıkarları doğrultusunda (dindar nesil yetiştirmek) kullanacak ve bakanlıklar arasında para akışını sağlayacaklar. Bunu yanında atanmayı bekleyen pedagoji ve psikoloji formasyonu almış rehberlik ve psikolojik danışmanlık mezunları yerine imam, müezzin gibi diyanete bağlı danışmanlara yer verilecek.

Eğitim yoluyla yeni nesil

Evet, Türkiye hiçbir zaman laik bir ülke olmadı. Eğitim sistemi her zaman dini kodlarla bezeniyordu. Gelinek nokta devlet ve iktidarın her yanını dinle, tarikat ve cemaat ilişkileriyle çevrelediği açık bir gerçek. Bir yandan yeni rejimin kodları işleniyor diğer yandan bu ilişkiler üzerinden sermaye ilişkileri şekilleniyor. O arada çocuklar haklarından olmuş, kimin umurunda? Çocukların üstün yararını gözetmeyen; düşünme, vicdan ve din özgürlüğüne ters düşün bu de tüm bu adımları da kabul etmiyoruz. Çocuklar bilimsel, nitelikli ve laik eğitim alana kadar mücadele edeceğiz!

Her Yer Çocuk: "Bunun adı dayanışma"

Çocuklarla, çocuk oldukları için ezilmelerini engellemek için yan yanayız. Hem onlar için hem onlarla birlikteyiz.

Çocuklar söz konusu olduğunda kurulan ilk cümle genellikle "çocukların çok sevildiği" oluyor. Çocuklarla yetişkinlerin, kurumların, toplumun genelinin ilişkisi hep bunun üzerinden tarifleniyor. Bir sorun olduğunda bu hep "vicdan, sevgi, masumiyet" gibi muğlak ifadelerle aktarılıyor. Hal böyle olunca çocuklarla ilgili hiçbir şey asıl bağlamıyla birlikte tartışılmıyor. Çocuklara dair çalışmalar da işte genellikle bu çerçeveye sıkıştırılıyor. Birtakım çocuk severlerin, yardımseverlerin, sivil toplum kuruluşlarının insafına bırakılmış çocuklar...

Oysa çocuklarla ilgili her şey toplumsaldır, politiktir, sınıfsaldır. Çocuklara dair yapılan her çalışmanın da bu bakışla yapılması gerekir.

Çocuklar yaşamın her yerinde

Her Yer Çocuk, yaklaşık 8 yıldır tam da bu perspektifle ilerliyor. Çocukların çocuk olarak yaşayamadığı, haklarının yok sayıldığı, korunmadığı uygulanmadığı, ihmal ve istismara uğratıldıkları, kararlara dahil olup kararı etkilemedikleri, birey olarak kabul edildikleri yaşamda, yaşamın her yerinde çocuklarla yan yana

geliyor. İktidarın istismara, yoksulluğa, açlığa, betona, tarikatlara, işçilemeye, şiddete terk ettiği çocuklarla çocuk

hakları temelindeki atölyeler ve etkinliklerde buluşuluyor yıllardır. Çocukların da işin örgütlenmesine, günün planlamasına

dâhil oldukları bu buluşmalarda çocuklar hem haklarının bilincine varıp bu noktada güçleniyorlar hem de çeşitli konularda ufuklarını genişletiyorlar. İnsan yaşamında potansiyelin en zengin olduğu özgün dönem olan çocukluk döneminin her çocuk için "eşit" olmadığını biliyoruz. Tam da bu sebeple, yeni bir yaşamı kurma yolunda mücadele ederken çocukları ve onların bugünlerini dışarıda tutmuyoruz. Çocuklarla her buluşmada onların yaşama daha fazla katılmalarının yollarını arıyor,

birlikte buluyor ve ilerliyoruz.

Bunun adı dayanışma

Depremle birlikte halktan halka yükselen dayanışmanın çocuklardan oluşan köprüsüydük. Çocuklarla dayanışıyoruz. Bu yıl Türkiye'nin 7 ilinde onlarca mahallede yapılacak atölyeler boyunca çocukların bulunduğu bu şiarı kullanacağız. Çocuklarla, çocuk oldukları için ezilmelerini engellemek için yan yanayız. Hem onlar için hem onlarla birlikteyiz. Yaşasın oyun, yaşasın dayanışma!

Yıkım, rant ve istimlak

Depremden hiç zarar görmemiş bölgelerde halk, tapulu arazisinin istimlak edildiğini e-devlet sayfasından tesadüfen öğreniyor. Afet sermaye için bir yağma fırsatı doğurdu.

Z. Öztürk & Utku Şahin

Depremi üzerinden 5 ay geçti. Bu 5 ayda kent ve barınma haklarının ne kadar yaşamsal olduğunu hep birlikte gördük. Kentlerin, başta inşaat olmak üzere sermayenin farklı fraksiyonlarının taleplerine yönelik olarak kurulduğu ve bunun ne kadar ölümcül olduğunu da. İçinde yaşadığımız ve içinde yaşarken yarattığımız kentler, kamusal gücü elinde tutanlar tarafından salt bir meta olarak ele alınıyor. Bu meta üretim-satım süreci hayatımıza her gün yavaş yavaş kastederken bazen de ani bir biçimde toplu katliamlar yaratıyor. 6 Şubat depremi bu açıdan önemli bir kırılma noktasıydı.

Depremi ardından

Ekolojik tahribat, halk sağlığı, kentlerin sosyolojik ve ekonomik ilişkilerle ilgili yeniden inşası gibi konuları tartıştığımız bu süreçte iktidar güçleri yağma ve rant odaklı yaklaşımını derinleştirerek sürdürüyor. Rant öyle büyük ve hızlı dağıtılacak ki, Erdoğan depremi

bölgesinde bir yıl içinde 311 bin konutun inşa edileceğini mağrur bir edayla duyurdu. Devlet derin bir kriz içerisinde cebelleşirken, henüz çadır sorunu bile çözülememişken, mevcut konteyner sayısı ve niteliği yetersizken, hijyen ve altyapı talepleri alarm verirken barınma sorununa bütünsel bakamayan iktidar güçleri; rıza üretmek adına hızlıca anahtar teslimleri yapmayı planlıyor. Ancak bu aceleliğin asıl nedeni sirtını yasladığı inşaat patronlarına yedirilecek 311 bin konut değerindeki rant.

Rantın hızlıca dağıtılması adına acele kamulaştırma yoluyla halk yerinden ediliyor, hiç zarar görmemiş mahalleler yıkılıyor, tarım alanları ve ormanlar yapılaşmaya açılıyor. Depremden hiç zarar görmemiş bölgelerde halk, tapulu arazisinin istimlak edildiğini e-devlet sayfasından tesadüfen öğreniyor. Afet sermaye için adeta bir yağma fırsatı doğurdu.

"Sosyal konut"

Deprem sonrası korku ve kaygıların yüksek olmasına bağlı olarak yurttaşların ilk refleksi depreme dayanıklı bir konut içerisinde barınabilmek. Ancak barınma hakkı veya geniş, daha doğru bir kavram ile "kent hakkı" sadece güvenli dört duvar alanlarından oluşmaz. Yaşadığımız alan salt bir mekândan ibaret değildir: Mahalle kültürü, dayanışma ilişkileri, uzun yıllar boyunca bir arada yaşama sonucu oluşan ortak hafıza, sosyal karşılaşmalar, ekonomik ilişkiler, insan dışı hayvanlarla, doğayla kurulan ilişkiler, sanat yaratım süreçleri tümüyle kent/barınma hakkı içerisine dahildir. Barınma ve kent hakkını bu kavramlarla birlikte ele almadığımız sürece toplumsal alan sermaye eliyle tahribata uğrayacaktır. Depremi etki alanında olan şehirlerin tarımsal faaliyetleri bakımından önemli olduğunu hatırlarsak, deprem sonrası dönüşüm sürecinin buna göre planlanması gerekir. Ancak mevcut beton bakış açısı tarım

faaliyetlerinin devamlılığını, hassasiyetini göz ardı ediyor. Binlerce hektar tarım alanı üzerine daha şimdiden konteyner kentlerin kurulduğunu görüyoruz. Molozların en verimli araziler üzerinde dağıtıldığı gibi yükseldiğini de. Çiftçiliğin, küçük üreticiliğin her geçen gün üretim sürecinden koptuğu, büyük bir gıda krizi dönemindeyiz. Hâl böyleyken yurttaşların tarımsal üretim sürecinden koparılması, başka iş alanlarına yönelmek zorunda bırakılması, şehirlere göç ettirilmesi, içinde olduğumuz gıda krizini büyütmez mi? Zaten "normal" süreçte tarım alanları ve üreticiler azalırken depremin ardından sorunu daha da büyütecek adımlar atılıyor. Bölgede, moloz dökmek için ilk akıllarına gelen yerler zeytinlikler ve doğal yaşamı koruma alanları. Onca itiraza ve protesto rağmen neoliberalizmin emrettiği "hızlı olmak" adına tüm itiraz ve tepkiler görmezden gelindi. Aynı süreç kültürel miras alan-

larında uygulanan aymazlık da karşımıza çıkıyor. Binlerce yıllık mekânlara iş makineleri ile yeterli önlem alınmadan giriliyor. Binlerce yıllık sokaklar, camiler, kiliseler, ören yerleri, yüzlerce yıllık mahalleler ve köyler yıkılıp yeniden yaratılacak birer nesne ve daha sonra satılacak birer meta hâline getirilmeye çalışılıyor. Bu kentlerde yaşayan öznelere ise süreç üzerine söz hakkı yok. Devlet, bir yandan kentlerin yeniden inşasına dair ısrarla halkın sürece katılımını engellemeye çalışırken bir yandan da şirketlerin, kamyonların, rantçıların, bankaların önünü açıyor. Üstelik bu savaş durumunu sadece deprem bölgesinde de

görmüyoruz. Muğla İkizköy'de Limak'a ait kömür madeni tarım alanlarını, köyleri ve ormanları yutuyor. Cengiz İnşaat'a peşkeş çekilen İkizdere'deki taş ocağı İşkençedere Vadisi'ni yuttu. Tarım tekellerinin insafına bırakılan çiftçiler üretimi bırakıp metropollere göç ediyorlar. Yıkımın çok yönlü etkilerini ve örneklerini arttırmak mümkün. Seçim sonuçlarının olumsuz etkilerine rağmen ekoloji hareketi tüm gücüyle direnişi ve karşı hamleler yapmayı sürdürüyor. Çok yönlü devam eden ekolojik tahribat sürecine cevap olabilmek için sistem karşıtı tüm güçlerin ortak ve zenginleşen mücadele deneyimlerine daha fazla ihtiyacımız var.

Tayyibe abla:

Zeytinliği vermiyor, Yatağan santraline boyun eğmiyor

Ahmet Caner Altay

Haziran ayı içinde Akbelen'e nöbete ve toplantıya gelen doğa savunucuları Yatağan termik santraline giderek kömür madenciliğinin yıkımına doğrudan tanık oldu. Tayyibe Demirel cehennem çukuru kömür madeninin yanında 9 yıldır zeytinliğini korumak için mücadele veriyor. Direnişçi Tayyibe teyzemizle birlikte bu ekokırım suç mahallinde "2030'da Kömürsüz Türkiye" kampanyasını vurgulayarak gerçekleştirdiğimiz basın açıklamasında kömürden aşamalı ve adil çıkışı diretmis olduk. Gerçekleştirdiğimiz bu eylem ve açıklama herkese moral oldu. Ali Ulvi ve Aysin Büyüknöhotçu yoldaşlarımızın verdikleri mütadeden bugüne hep yalnızlaşmaya çalışıldığımız konjonktürde bir araya gelişimiz hepimize

güç kattı. Bu santrallerin çevresel tahribatı yüzünden, KOAH ve kanser riskinden Turgut mahallesi köylülerinin bir kısmı göç etmek durumunda kalmış. Yine de biz Tayyibe yoldaşımızın da güçlü iradesiyle 'İnsansızlaştırma politikalarını direnişimizi engelleyemez, bize sökmez' diyerek mücadelemize devam edeceğimizi dosta düşman göstermiş olduk.

Talan ve yıkımın boyutları

Orman ekosistemlerini yok eden termik santraller sadece yakın çevrelerindeki ormanlara zarar vermekle kalmazlar. Santrallerden çıkan azot, kükürt gibi gazlar atmosferde tepkimeye girerek sülfürik asit ve nitrik asit oluşturur. Ve asit yağışları halinde yeryüzüne inerek geniş bir çevreye dağılır. Ormandaki tüm ağaçlar bu asit yağmurlarından kötü etkilenir. Yapraklar kahverengiye döner, ağaçların büyüme ve gelişme süresi yavaşlar. Pek çok bitki ölür. Ve bölge halkının geçim kaynağı olan tarımsal üretim düşer. Çünkü asit yağışları toprak asiditesini artırarak mahsul yetişmesine ve toprağın canlılığına zarar verir. Toprak ve bitkilerdeki ağır metal miktarının da çok yüksek olduğu bilimsel araştırmalarda saptanmıştır. Yatağan, Eskiköy ve Yeniköy'de bulunan kül barajlarının işgal ve tahrip ettiği alan gitgide büyümektedir. Turkuaz renkli zehir deposu Yatağandaki gölet civarındaki tüm ağaçları kurutmuş bütün canlı yaşamı yok etmiştir. Yağışlı mevsimlerde su, bu kül tepelerinden sızarak kül içeriğindeki toksik maddeleri yer altı ve yüzey su kaynaklarına taşıyor. Bu santraller havadan suya ve toprağa kadar topyekûn bir ekolojik ve sosyal yıkım yaratıyor. Ayrıca ağaçlar ve bitkiler bir kez bu zararlı kimyasallardan etkilendiler mi tekrar toparlanma şansları olmayabiliyor. Bu yüzden hayati önemde sahip bu ormanların korunması için termik santrallerin acilen kapatılması gerekmektedir.

Bize Her Yer Ekofest Her Yer Direniş Alanı

Yasaklamanın ardında yatan asıl gaye, festivalde birçok kişinin bir araya gelerek ekoloji bilincini yükseltmesini, umudu ve direnişi büyütmesini engellemektir.

Beyda Ceylan

Gündelik yaşantılarımızı iktidar tarafından yasaklamalara kuşatılmış durumda. Kazdağlı Ekofest bu sene ilk olarak Darıdere'de Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, ardından Bayramiç'te Kaymakamlık tarafından "yangın tehlikesi" gerekçesiyle yasaklandı. Kaymakamlıklar son yıllarda, saltanat makamı niteliğiyle halkın bir araya gelişlerini engellemek için iktidarın "yasaklama" maşası olarak hakkını veriyor. Doğa savunucularının yasaklamanın son yıllardaki yaşam alanlarına ve haklara müdahalenin bir parçası olduğunu söylemek için kaymakamlık önüne gidişi ise savcılık ta-

rafından açılan soruşturma ile cezalandırılmak istendi. Soruşturmaya karşı verilen cevap ise birçok ekoloji örgütünün bir araya gelerek gösterdikleri dayanışma oldu. Kazdağlı Mücadelesi, maden şirketlerine ve iktidara karşı verilen ve bir dönem ülkedeki ekoloji hareketi açısından kırılma yaratan uzun soluklu bir mücadeleydi. Bugün faşist iktidarın selameti için yeniden hatırlanması gerekiyor. Bu yüzden de yasaklamanın ardında yatan asıl gaye, festivalde birçok kişinin bir araya gelerek ekoloji bilincini yükseltmesini, umudu ve direnişi büyütmesini engellemektir. Dış borç ve cari açık oldukça yüksek seviyelere ulaşmışken

iktisadi krizden çıkış yollarından biri de doğa talanından elde edilen rant. Geçtiğimiz haftalarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 478 yaşama alanını daha maden sahası olarak ihaleye açması bunu doğrular nitelikte. Akbelen Ormanı direnişçisi kadınlara verilen ceza ve festival yaşağı ekoloji direnişi potansiyellerini yıldırma amacı güdüyor. "Bize her yer Ekofest, her yer direniş alanı" şiarı ise bundan sonrası için çok şey söylüyor: Kurtuluşumuz doğrudan etkilendiği alanla sınırlı kalmayan, her yaşam alanında filizlenen ve birleşen, ekoloji bilincini emekçi kesimlerle buluşturarak toplumsallaştıran ve gittikçe çoğalan bir mücadele hattındadır.

Ekoloji Kitaplığı

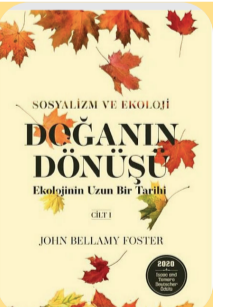
Doğanın Dönüşü

John Bellamy Foster

Kalkedon 2021

Marksist Ekoloji kuramının öncülerinden John Bellamy Foster yakın zamanda "Doğanın Dönüşü Ekolojinin Uzun Bir Tarihi" isimli iki ciltten oluşan kitabını yayınladı. Sermaye güçlerinin gezege-nin sınırlarını paramparça eden büyüme, meta fetişizmi odaklı siyaseti, başta yoksullar olmak üzere insanların büyük bir kısmını, insan olmayan hayvanları ve tüm

ekosistem-i yok edebilir. Mevcut düzenin ekolojik sorunlara cevap çare olamayacağını teşhiri ile birlikte sosyalizmin ekolojik potansiyelini açığa çıkarmak ve onu geliştirmek önümüzdeki önemli görevlerden birini oluşturuyor. Bu çalışmanın, kapitalizmin hızlandırdığı ekolojik yıkım sürecine karşı sistem karşıtı güçlerin ihtiyaç duyduğu ideolojik beslenmeye önemli bir katkı olduğunu düşünüyoruz.

PARTİ'DEN

Toplumsal Özgürlük Partisi'ne neden üye olmalısın?

Seçimler bitti ve Saray tüm devlet imkanlarını da yanına alarak yine gayrimeşru bir seçime imza attı. Seçim sonuçları toplumun bir kesiminde umutsuzluk ve yenilgi psikolojisi ile beraber bir bozgun havası yarattı.

Kazanmak için her şeyi yapacak bir iktidara karşı tek mücadele yöntemini sandık olarak görenler elbette bu havaya daha kolay kapıldılar. Oysa seçimler, mücadele bütününe sadece

bir parçasıdır. Her tür sonucu farklı olasılıkları doğurur.

Bu düzeni değiştirme mücadelesi için seçimden daha fazlasına ihtiyaç vardır. O yüzden örgütlü mücadele asıldır.

Peki sen ne düşünüyorsun?

Seçim sonuçları sende umutsuzluğa yol açtı mı?

İnsana ve insanca olan her şeye inancını kaybetme korkusu başladı mı?

Her şeye rağmen halen özgür bir yarın, eşit bir yaşam, adil bir bölüşüm istiyor musun?

Halkın devrimci gücüyle gerçekleşecek demokratik bir cumhuriyet ile bu düzenin değişebileceği ihtimali seni heyecanlandırıyor mu?

Ve o heyecanını sosyalizme doğru büyütebiliyor musun?

İnsanca bir yaşamın demokratik bir anayasa ile güvence altına alınacağı güvence katılıyor musun? Her inançtan ve etnik

kökenden insanın eşit yurttaşlık temelinde bir arada yaşamasının özgür ve eşit bir yaşam için şart olduğunu sen de düşünüyor musun? Kadınların, çocukların ve farklı cinsel yönelimi bulunan insanların şiddetten uzak yaşam haklarına sahip çıkıyor musun?

İçindeki tüm canlı ve cansız varlıkların uyumunu bozmadan doğaya sahip çıkmayı önemsiyor musun? Bu zulüm ve sömürü

düzeniyle tek başına boğuşmak zor diye mi düşünüyorsun? Sadece sandıkla değil bu hayatı değiştirme mücadelesine gönüllü olmak istiyorsan o zaman Toplumsal Özgürlük Partisi'ne üye olmalısın.

Üye olanlar ne kazanıyor?

Toplumsal Özgürlük Partisi'ne üye olmak sana, Kapitalizmin yarattığı tüm tahribata karşı birlikte mücadele edecek bir örgüt,

Yaşadığımız çağın insanı yalnızlaştırıcı tüm etkilerine karşı yoldaşça ilişkiler, ülkede ve dünyadaki politik gelişmelere karşı örgütlü bir tavır, Sömürü ilişkilerine dayalı düzeni değiştirme iradesi, Ve nasıl değiştirileceğinin bilincini kazandırır. "Artık yeter, insanca yaşayacak bir düzen istiyorum" diyorsan Toplumsal Özgürlük Partisi'ne üye olmalısın.

TÖP Çocuk Hakları Meclisi: Çocuk Emeginin Sömürüsüne İzin Vermeyeceğiz

En az 3 milyon çocuğun çalışmak zorunda kaldığı, çocuk işçiliğinin önünün bizzat iktidar tarafından açıldığı ülkemizde 12 Haziran Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü'nde bakanlık utanmadan "çocuk işçiliğe sıfır tolerans" açıklaması yaptı. Çocuk Hakları Meclisi'miz 5 kentte "çocuk emeginin sömürüsüne izin vermeyeceğiz" diyerek panel ve açıklamalar örgütledi.

UMUTSUZLUĞA DEĞİL TÖP'E ÖRGÜTLEN
HAYDI ŞİMDİ
FORMU DOLDUR, TÖP'E ÜYE OL,
ÇETE DÜZENİNİN YIKILIŞINA ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İLE
İMZANI AT!

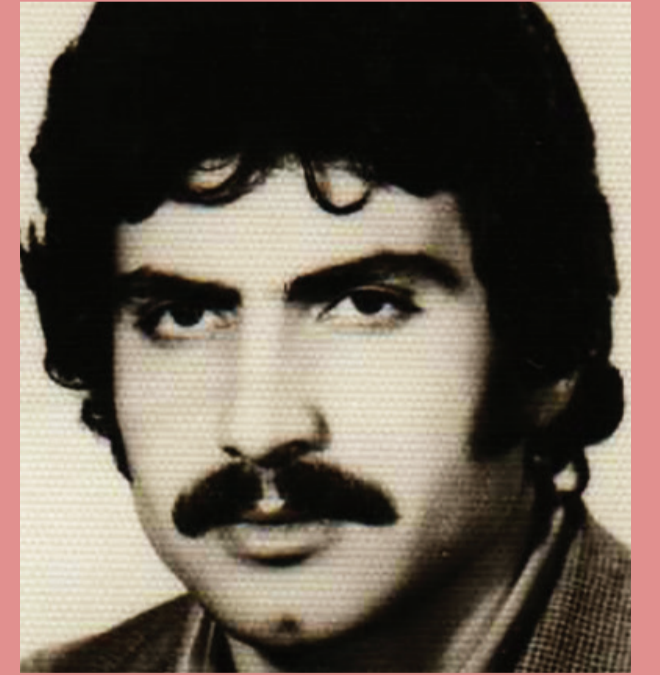

Form için kodu tarat

TÖP TOPLUMSAL ÖZGÜRLÜK PARTİSİ

Kenan Budak pratiğimizi aydınlatıyor!

12 Eylül bütün sendikacılara "teslim" çağrısı yapınca, çağrıyla birlikte Selimiye kışlası önünde kuyruğa girenlere rağmen, DİSK içinde ortak mücadele eden Çetin Uygur ve Kenan Budak direnme kararı aldılar ve hızla sınıfın içine yöneldiler. Evet, Çetin abiyi yıllarca hapislerde yatırdılar, Kenan'ı 25 Temmuz 1981'de alçakça öldürdüler, ama o tarihsel karar bilincimizde çakılı duruyor, pratiğimizi aydınlatıyor!

Evvel Temmuz Kültür Sanat Festivali Halkla Buluştu!

Arap Alevi halkının binlerce yıllık komünal değerlerinin, dayanışma ve bereketin bayramının bugününün sosyalist değerleri ile buluştuğu festival bu yıl da Hatay'ın dört bölgesinde gerçekleşti. Her yerde aynı slogan yankılandı: "Gülmek bir halk gülüyorsa gülmektir."

Partimizin Samandağ İlçe Örgütü Açıldı

İktidarın halkı önce enkaz altında sonra da aç susuz bıraktığı Samandağ'da partimizin ilçe örgütü halkın yoğun katılımıyla gerçekleşti. Burada hala temel ihtiyaçlar yok, hak yok, adalet yok ama devrimciler ilk günden beri var!

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazışleri Müdürü: Savaş Çiçek
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza
No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00